

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอสบปราบ
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ
จังหวัดลำปาง

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอสบปราบ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘) ฉบับนี้ ได้จัดทำตามแนวทางการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเกษตรจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่ง กรมส่งเสริมการเกษตรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผนพัฒนาอาชีพและทรัพยากรทางการเกษตร โดยมี วัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนางานด้านการเกษตร อันจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและเพื่อให้การบริหารจัดการ ทรัพยากรด้านการเกษตรมีความยั่งยืน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและตามความต้องการของเกษตรกรและ ชุมชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นแผนในการพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๒
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓. สภาพภูมิอากาศ	๑๓
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๒ ฤดูกาล	๑๓
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๔
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๕
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๖
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๖
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๑๖
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๖
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๗
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๗
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๗
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๘
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง	๑๘
๖.๔ การศึกษา	๑๘
๖.๕ สาธารณสุข	๑๘
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๐
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๐
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๑
๙. องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๒

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอ	๒๓
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๓
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๒๓
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๓๕
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๓๗
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๓๗
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๔
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๔๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๔๗
๑. แนวทางการพัฒนา	๔๗
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๔๗
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๗
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๘
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๙
ภาคผนวก	๕๕
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลแม่แก้ว	๕๖
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลนายาง	๖๒
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลสมัย	๖๘
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลสบปราบ	๗๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่ดินตามกลุ่มและข้อจำกัด อ.สบปราบ	๔
ตารางที่ ๒ สถิติปริมาณน้ำฝนอำเภอสบปราบ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๘	๑๔
ตารางที่ ๓ สถิติอุณหภูมิอำเภอสบปราบ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๘	๑๕
ตารางที่ ๔ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย/รายได้บุคคลเฉลี่ย	๑๘
ตารางที่ ๕ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕	๑๙
ตารางที่ ๖ จำนวนประชากรและครัวเรือนรายตำบล	๑๙
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๑
ตารางที่ ๘ กลุ่มเกษตรกรที่มีการรวมตัวเป็นนิติบุคคล	๒๒
ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๓
ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๔
ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๔
ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๕
ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๖
ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๖
ตารางที่ ๑๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ	๒๘
ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๙
ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๙
ตารางที่ ๑๘ รายชื่ออาสาสมัครเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๔
ตารางที่ ๒๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๕
ตารางที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๙
ตารางที่ ๒๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปีในอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๔๐
ตารางที่ ๒๓ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๔๐
ตารางที่ ๒๔ ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๔๒
ตารางที่ ๒๕ ปฏิทินกิจกรรมในการดูแล พืช สัตว์ และประมง ในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๔๓
ตารางที่ ๒๖ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๔
ตารางที่ ๒๗ TOWS Matrix ด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๔๖
ตารางที่ ๒๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๔๙

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองของอำเภอสบปราบ	๑
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของอำเภอสบปราบ	๒
ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าของอำเภอสบปราบ	๓
ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอสบปราบ	๓
ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินของอำเภอสบปราบ	๑๖
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสบปราบ	๒๐
ภาพที่ ๗ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๓
ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๔
ภาพที่ ๙ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๕
ภาพที่ ๑๐ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๒๕
ภาพที่ ๑๑ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ	๒๘
ภาพที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๕
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงทรัพยากรน้ำอำเภอสบปราบ	๓๖
ภาพที่ ๑๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๖
ภาพที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสบปราบ	๓๗
ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอสบปราบ	๓๗
ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอสบปราบ	๓๘
ภาพที่ ๑๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสบปราบ	๓๘
ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสบปราบ	๓๙
ภาพที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๓๙
ภาพที่ ๒๑ แสดงวิถีการตลาดข้าว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง	๔๑
ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง	๔๑
ภาพที่ ๒๓ แผนที่แสดงพื้นที่มันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	๔๒

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ที่ตั้ง อำเภอสบปราบ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดลำปาง ห่างจากจังหวัดลำปางประมาณ ๕๔ กิโลเมตร มีเส้นทางหลวงหมายเลข ๑ ตั้งอยู่หลักกิโลเมตร ที่ ๕๔๙ (ถนนพหลโยธิน) ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๕๓๗ ถึง ๕๖๓.๕ ตัดผ่านตอนกลางของอำเภอ

ขนาดพื้นที่ อำเภอสบปราบ มีพื้นที่ประมาณ ๕๐๒.๔๖ ตารางกิโลเมตรหรือ ๓๑๔,๐๔๐ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอเกาะคา และอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง และอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองของอำเภอสบปราบ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอสบปราบแบ่งเขตการปกครอง จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่

๑. ตำบลสบปราบ จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน
๒. ตำบลนายาง จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
๓. ตำบลแม่กัวะ จำนวน ๘ หมู่บ้าน
๔. ตำบลสมัย จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน

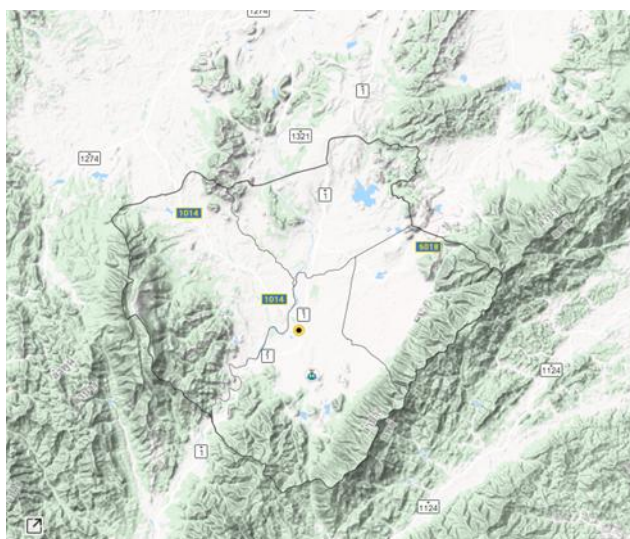
และแบ่งเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. เทศบาลตำบลสบปราบ
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลสบปราบ
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลนายาง
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลสมัย

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

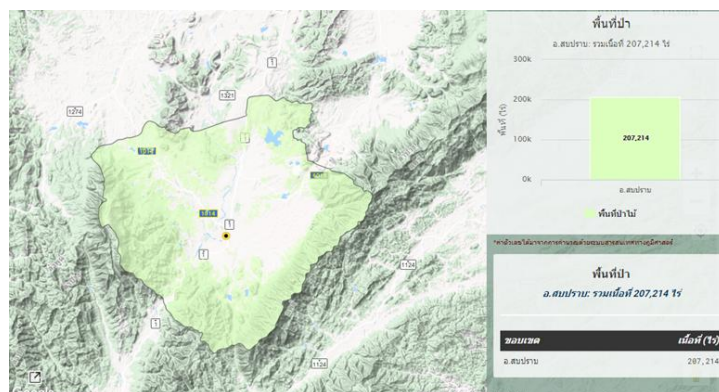
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

โดยทั่วไปเป็นที่ราบเชิงเขาจากทิศเหนือ ,ทิศตะวันออกทอดตัวไปสู่แม่น้ำวัง ซึ่งอยู่ตอนกลางของอำเภอ

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของอำเภอสบปราบ

อำเภอสบปราบ มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๒๐๗,๒๑๔ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๔ ของพื้นที่อำเภอทั้งหมด มีอุทยานแห่งชาติอยู่ ๒ แห่ง ด้านตะวันออก คือ อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย ส่วนด้านตะวันตก คือ อุทยานแห่งชาติดอยจาง สภาพป่าไม้โดยทั่วไปที่มีใช้เขตอุทยานแห่งชาติ มีสภาพไม่อุดมสมบูรณ์นัก ซึ่งพิจารณาได้จากอ่างเก็บน้ำที่มีอยู่โดยรอบพื้นที่อำเภอ ๑๐ แห่ง ความจุรวมกันประมาณ ๑๙ ล้าน ลบ.ม. มีน้ำไหลลงอ่าง ก็เพียงช่วงฤดูฝน ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่ายังมีอยู่บ้าง ซึ่งอำเภอได้ใช้มาตรการปราบปรามอย่างจริงจัง ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักและหวงแหนป่าไม้ อันเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ สำหรับเกษตรกร และมีการสร้างฝายกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อทำการเกษตร ครอบคลุมทุกพื้นที่เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ทุกปี ปีละ ๑๐% ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้จัดทำฝายต้นน้ำลำธารแบบผสมผสาน (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๑๖๘ แห่ง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้จัดทำฝายต้นน้ำลำธารแบบผสมผสาน (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๙๘ แห่ง

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าของอำเภอสบปราบ

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

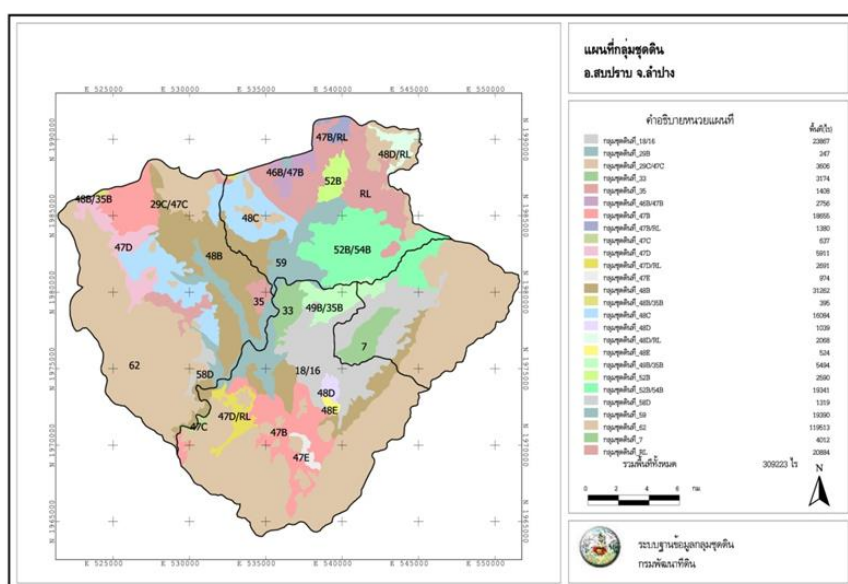
อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย โดยรวมแล้วมีทั้งพื้นที่ราบและพื้นที่ภูเขาสูงชัน โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติ

ลักษณะความลาดชันหลัก :

พื้นที่ภูเขาสูงชัน : บริเวณที่เป็นส่วนหนึ่งของ อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย และ อุทยานแห่งชาติดอยงมีลักษณะเป็นภูเขาสูงชัน ความลาดชันโดยเฉลี่ยประมาณ ๘๐ องศา และจุดสูงสุดจากระดับน้ำทะเล ๑,๒๖๗ เมตร พื้นที่เหล่านี้ปกคลุมด้วยป่าดิบแล้งและป่าเบญจพรรณ โดยมีหน้าผาสูงชันสลับซับซ้อนและเป็นแหล่งกำเนิดของลำห้วยหลายสาย

พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงปานกลาง : ในส่วนของพื้นที่เกษตรกรรมและที่ราบ สภาพพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด ความลาดชันอยู่ในช่วง ๒-๑๒% ดินในบริเวณนี้เกิดจากการผุพังสลายตัวของหินบะซอลต์และแอนดีไซต์ มีการระบายน้ำดี การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้าถึงเร็ว และการซึมผ่านของน้ำปานกลาง อย่างไรก็ตาม ดินในบางพื้นที่อาจมีข้อจำกัดเรื่องความลึกของหน้าดิน

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอสบปราบ

ตารางที่ ๑ คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่ดินตามกลุ่มและข้อจำกัด อ.สบปราบ

สัญลักษณ์	คำอธิบาย	กลุ่มชุดดิน
ดินในพื้นที่ลุ่ม		
m5	ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	7
m9	ดินทรายแบ่งที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า	16/18
m10	ดินร่วนที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า	59
ดินที่พบในพื้นที่ดอน เขตดินแห้ง		
m16	ดินเหนียวลึกมาก	29B 29C/47C
m17	ดินร่วนริมฝั่งแม่น้ำ	33
m18	ดินร่วนลึกมาก	35 35B/48B 35B/49B
m20	ดินตื้นที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหินอยู่ภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน	46B/47B 48B 48C 48D 48D/RL 48E
m21	ดินตื้นที่พบชั้นหินพื้นภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน	47B 47B/RL 47C 47D 47D/RL 47E
m22	ดินตื้นที่พบชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูนภายในความลึก 50 ซม.จากผิวดิน	52B 52B/54B
พื้นที่ลาดชันเชิงชันหรือพื้นที่ภูเขา		
m34	พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก	62

กลุ่มชุดดินที่ ๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดง ปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้า เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว พบตามพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ฤดูฝนขังน้ำลึก ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓ - ๔ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH๖.๐-๗.๐ ได้แก่ชุดดินนครปฐม ผักกาด เดิมบาง อุดรดิตถ์ ท่าตูม สุโขทัย พิจิตรปัจจุบันบริเวณส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดี สามารถทำนาได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๓ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๗ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าปลูกไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้ในช่วงฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำชลประทานช่วยเสริม

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๗

ปลูกข้าวหรือทำนา เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ให้กับดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ และอื่นปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๑ **การใช้ปุ๋ยเคมี** สำหรับพันธุ์ข้าวไวแสง เช่น ขาวปากหม้อ ๑๔๘, ขาวตาแห้ง ๑๗, ปทุมธานี ๖๐ ให้ใช้ปุ๋ยครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๖ กก./ไร่ หรือปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ๑๕ กก./ไร่ ถ้าเป็นพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น กข. ๑-๕, กข.๗, กข.๙, สุพรรณบุรี ๖๐ ให้ใช้ปุ๋ยครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ๑๓ กก./ไร่

ปลูกพืชไร่ กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกฤดูแล้ง และกรณีเปลี่ยนสภาพพื้นที่จากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร การเตรียมพื้นที่ ทำคันดินรอบ การยกร่อง และทำคุระบายน้ำ ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๑

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น **พืชตระกูลถั่ว** ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เช่น ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลง แล้วไถกลบก่อนปลูก ๗-๑๔ วัน ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่รองก้นร่องปลูกหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุ ๒๐-๒๕ วัน

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๓-๒๓-๐ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่หรือสูตร ๒๕-๒๕-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพด ข้าวฟ่างอายุ ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โดยใส่รองก้นหลุม ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่หรือ ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ โรยสองข้างแถวแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพดหรือข้าวฟ่างอายุ ๒๐-๒๕ วัน

ฝ้าย การใช้ปุ๋ยเคมี สูตรและอัตรา ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๓

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม ยกร่องขึ้นแปลงปลูกไม้ผลเพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำ และเพื่อระบายน้ำออกในช่วงที่มีระดับน้ำใต้ดินตื้น ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเปลี่ยนสภาพพื้นที่นาเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น **มะม่วง** พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ เชี่ยวเสวย ทองดำ ฟาลัน น้ำดอกไม้ หนังกกลางวัน การใส่ปุ๋ยเคมีให้ใช้ ๑ ในอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุเช่น มะม่วง อายุ ๑๐ ปี ก็ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น โดย ๑:๓ ส่วนใช้ปุ๋ย ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ๑:๓ ส่วน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคมและใส่ปุ๋ยที่เหลืออีก ๑:๓ ส่วนในรูปของปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม

มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ โกโก้ แยกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซียปุ๋ยเคมีควรใช้สูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ ควรใส่ครั้งแรกหลังจากย้ายปลูก ๒-๓ อาทิตย์ มะละกออายุได้ ๑ ปี ใส่ปุ๋ย ๑ กก./ต้น หลังจากอายุได้ ๑ ปี ขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่พันธุ์เวียดนาม พันธุ์ทุลเกล้า กลมสาถี่ การใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑กก./ต้น/ปี ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่กล้วยหอมทอง ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก เมื่ออายุได้ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ตามลำดับครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือนและ ๕ เดือน

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ มีน้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔ - ๕ เดือน เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ชุดดินหินกอง ศรีเทพ และพานทอง ลำปาง เกาะใหญ่ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : หน้าดินแน่นทึบทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็วในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดิน ๓-๔ เดือน อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พันธุ์ข้าวที่แนะนำ ปทุมธานี ๖๐ สุพรรณบุรี ๖๐ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ขาวตาแห้ง เก้ารวง ๘๘ เหนียวสันป่าตอง เหลืองใหญ่ กข.๔ กข.๖ กข.๘ กข.๑๕ กข.๑๗ กข.๒๓ กข.๒๕ ฯลฯ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ย ยูเรีย อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ การใส่ให้แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งละเท่า ๆ กัน ครั้งแรกใส่ระยะปักดำและครั้งที่สองใส่หลังครั้งแรกประมาณ ๓๐ วัน หรือระยะที่ต้นข้าวตั้งท้อง สำหรับปุ๋ยที่ใส่รวมก็ให้แบ่งใส่ ๒ ครั้งเช่นเดียวกัน ปัญหาดินแน่นหลังจากการทำนา ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะเตรียมดินก่อนปักดำข้าวหรือปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นปุ๋ยพืชสด ปลูกก่อนปลูกข้าว ๒-๓ เดือนแล้วไถกลบ

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินค่อนข้างเร็วถึงเร็วและน้ำท่วมขังในฤดูฝน การเตรียมพื้นที่ปลูก ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าวและหรือเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาไปเป็นปลูกพืชไร่ถาวร ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน ภายในพื้นที่ยกทรงปลูกแบบถาวร โดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร ระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยระบายน้ำบนสันร่องและเพื่อสะดวกในการเข้าไถดูแลกำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ย ปัญหาดินไม่ร่วนซุยเท่าที่ควร แก้ไขโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากับดินก่อนปลูก ๗-๑๔ วัน

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น พืชตระกูลถั่ว (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๐-๒๐-๑๐ อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมและโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดิน

ฝ้าย ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๔-๑๔ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก แบ่งครั้งครั้งแรกรองกันร่องปลูก ครั้งที่สองโรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ปัญหา น้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน จากนาข้าวเป็นที่ปลูกไม้ผลถาวร ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเปลี่ยนพื้นที่เป็นการปลูกพืชไร่แบบถาวร เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุมเคล้าดินในหลุมปลูกด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น มะม่วง พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ เชี่ยวเสวย หนองแซงทองคำ น้ำดอกไม้หนังกวางวัน ใส่ปุ๋ยเคมีอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วงอายุ ๑๐ ปี ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ ๓ ครั้ง คือ ๑ ใน ๓ ส่วน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน ครั้งที่สองใส่อีก ๑ ใน ๓ ส่วน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม และปุ๋ยที่เหลือ ๑ ใน ๓ ส่วน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ใส่ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ โกโก้ แวกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำ กลมสาละ พูลเกล้า เวียดนาม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ กล้วยหอมทอง ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเมื่ออายุ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือนและ ๕ เดือน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่ง ในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒-๑๒ % เป็นดินสีมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี pH ประมาณ ๖.๕-๗.๕ ได้แก่ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อยู่ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพ

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ใส่ระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าว หรือ อาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่วพอกพอเทือง โสนอัฟริกาฯ เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด โดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กก./ไร่หว่านก่อนถึงฤดูทำนาประมาณ ๒-๓ เดือนแล้วจึงไถกลบ การใส่ปุ๋ยเคมี ควรใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน หรือ ใส่วันปักดำแล้วคราดกลบโดยใช้ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง และอัตรา ๓๕ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไมไวต่อช่วงแสง ครั้งที่สอง ใส่ก่อนระยะข้าวออกดอก ประมาณ ๓๐ วัน หรือ หลังจากปักดำแล้วประมาณ ๓๐-๔๕

วัน โดยหว่านให้ทั่วแปลงเป็นการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าด้วยปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตอัตรา ๑๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๖ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อแสงหรือใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๓ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไมไวต่อช่วงแสง

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินเลว การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวควรดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้ทำร่องระบายน้ำรอบกระพังกาและทำร่องระบายในกระพังกาในกรณีที่กระพังกาใหญ่ ซึ่งห่างกันประมาณ ๑๕-๒๐ เมตรและร่องมีความกว้าง ๔๐-๕๐ ซม.ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ ซม. ซึ่งร่องที่กล่าวนี้จะช่วยระบายน้ำผิวดินและสะดวกในการให้น้ำและเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างและดินค่อนข้างไม่ร่วนซุย เช่น พืชตระกูลถั่ว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ใช้น้ำอินทรีย์เช่นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงแล้วไถกลบก่อนปลูก ๗-๑๔ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารพืชเท่าเทียมกัน ใส่รองก้นร่องปลูกหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุได้ ๒๐-๒๕ วัน

ข้าวโพด และข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยเคมีปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๔

ปลูกไม้ผล เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีแต่ไม่เพียงพอ เช่น ลำไย พันธ์ที่แนะนำ ได้แก่ อีตอ สีชมพู แห้ว เปี้ยวเขียว เมื่อต้นลำไยเริ่มให้ผลควรงดการให้น้ำ ช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม ควรทำความสะอาดบริเวณโคนต้น ถากหญ้าและเก็บกวาดใบ ที่ร่วงออกเพื่อให้หน้าดินแห้ง เดือนกุมภาพันธ์ ลำไยแทงช่อดอก เริ่มให้น้ำโดยค่อยๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เดือนมีนาคม-มิถุนายน ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยบำรุงผล สูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ หรือปุ๋ยสูตรเสมอในอัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้นและควรมีการค้ำยันกิ่งและฉีดสารเคมีป้องกันโรคและแมลงด้วย ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคมควรมีการลดการให้น้ำลงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ควรมีการตัดแต่งกิ่งฉีดยาป้องกันโรคแมลงและใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้น ร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอกในอัตราเท่ากับอายุของต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหิน พื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐ % เป็นดินตื้น มี การระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึง ปานกลาง pH ๕.๐-๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลี มวกเหล็ก นครสวรรค์ ทาลี่ สบปราบ และไพศาลี หินซ้อน โคกปรัด โป่งน้ำร้อนยาว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่ เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูงเป็นส่วนใหญ่

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ปลูกพืชไร่ ปัญหาดินตื้นมีลูกรังหรือเศษหินปะปนเนื้อดินมาก เลือกดินที่มีความลึกปานกลางถ้าเป็นดินตื้นควรมีเนื้อดินบนหนาไม่น้อยกว่า ๑๕ ซม. และเลือกพืชไร่รากตื้นถึงรากหยั่งลึกปานกลางมาปลูก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่นกากถั่วลิสง แกลบ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่

ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน นำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมมาปฏิบัติทั้งวิธีการทางพืชและวิธีการอาจเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งหรือผสมผสานทั้งสองวิธี ดังนี้

- ๑) ไถเตรียมดินปลูกและปลูกพืชไร่เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่
- ๒) พื้นที่ที่มีความลาดเทสูงกว่า ๑๒% เป็นดินตื้นควรมีการไถพรวนน้อยที่สุด หรือไม่มีการไถพรวนเลย
- ๓) ใช้วัสดุคลุมดินเช่น เศษพืชหรือฟางข้าว
- ๔) ปลูกพืชเป็นแถวหรือแถวหญ้าแฝกขวางความลาดเทของพื้นที่เพื่อช่วยชลการไหลบ่าของน้ำผิวดิน
- ๕) ปลูกแถวไม้พุ่มตระกูลถั่วยืนต้นตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่
- ๖) ในบริเวณที่มีความลาดเทเกิน ๑๒ % นำมาตรการทางวิธีกลมาใช้ เช่น คันคูรอบเขา ทางระบายน้ำ และบ่อตกตะกอน เป็นต้น

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือเสื่อมลง จัดระบบการปลูกพืชให้มีพืชบำรุงดินหรือพืชตระกูลถั่วอยู่ในระบบการปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน -ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่

ข้าวไร่ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ ใส่หลังข้าวออก ๒๐-๓๐ วัน ร่วมกับแอมโมเนียมซัลเฟต หรือแอมโมเนียมคลอไรด์ อัตรา ๑๐-๒๐ กก./ไร่เป็นการใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ หรือประมาณ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

ข้าวโพด ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก.ต่อไร่ สำหรับดินที่มีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำ ใส่หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ ในกรณีที่ดินมีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูงให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่

สับปะรด ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งแรก สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑๐-๒๕ กรัม/ต้น ใส่ที่กาบใบล่างเมื่ออายุ ๓ เดือน ครั้งที่สอง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐-๒๕ กรัม/ต้น ใส่ที่กาบใบล่างสุดเมื่อสับปะรดอายุ ๖ เดือน

ปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น ปัญหาดินตื้นมีกรวดลูกรังหรือเศษหินปนในปริมาณมาก เลือกปลูกเฉพาะดินที่มีความลึกปานกลาง การเตรียมหลุมปลูก ควรขุดให้มีขนาดไม่น้อยกว่า ๗๕ x ๗๕ x ๗๕ ซม. ถ้าโตกว่าจะเป็นการดี หาหน้าดินจากที่อื่นมาใส่และคลุกเคล้ากับปุ๋ยอินทรีย์หรือเศษใบไม้ ใบหญ้า หรือเศษวัสดุทางการเกษตรที่เหลือใช้ ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ ปลูกพืชคลุมดิน โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว นอกจากป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินแล้วยังช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน และรักษาความชื้นในดินอีกด้วย หรือการปลูกพืชแซมระหว่างแถวไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ขณะที่ยังแผ่กิ่งก้านคลุมดินยังไม่ทั่วถึง หรืออาจปลูกแถวหญ้าแฝกตามแนวระดับขวางความความลาดเทของพื้นที่เป็นช่วง ๆ เพื่อช่วยชลการไหลบ่าของน้ำผิวดิน

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือเสื่อมลง การปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวไม้ผลหรือไม้ยืนต้น เพื่อช่วยเพิ่มธาตุอาหารพืชบางอย่างและอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๕๒

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มาก ตั้งแต่ ๓๐ ซม. จากผิวดิน ดินสีดำสีน้ำตาลหรือแดงพบบริเวณเชิงเขาหินปูน ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๔ % เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ๗.๐-๘.๕ ได้แก่ชุดดินตาคลี และบึงชะงั้ง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ถั่ว และไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง มะพร้าว และน้อยหน่า ถ้าในกรณีที่พบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. บ้างนำมาใช้ปลูกพืชไร่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เป็นดินตื้น มีชั้นดินหรือก้อนกรวด การไถพรวนยาก ดินเป็นด่างปานกลางถึงด่างแก่ ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. ชั้นปูนอยู่ตื้น จะมีปัญหาการไถพรวน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : โดยทั่วไปกลุ่มชุดดินที่ ๕๒ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผักหลายชนิด ถึงแม้จะเป็นดินตื้น แต่มักจะมีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงและลักษณะทางกายภาพดีเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และไม่เหมาะสมในการทำนา เพราะพบในบริเวณที่ดอนและสภาพพื้นที่ค่อนข้างสูง จึงเก็บกักน้ำที่ผิวดินไม่ค่อยอยู่ มีความเหมาะสมอย่างมากในการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๕๒

ปลูกพืชไร่ ปัญหาดินตื้นและดินมีความชื้นในดินต่ำในบางช่วง เลือกดินที่มีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. ไม่มีก้อนปูนหรือเศษหินปูนปะปนอยู่มาก ไถเตรียมดินให้ลึกกว่า ๑๕ ซม. พร้อมกับใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๑.๕ ตัน/ไร่ เพื่อช่วยทำให้ดินร่วนซุยยิ่งขึ้น หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน เมื่อพืชปุ๋ยสด อายุ ๖๐ วัน หรือออกดอกประมาณ ๕๐ % พันธุ์พืชปุ๋ยสดที่แนะนำได้แก่ ปอเทือง หว่านเมล็ดพืชปุ๋ยสดในกลางเดือนเมษายนหรือต้นเดือนพฤษภาคม เลือกพันธุ์พืชไร่มาปลูก ใช้น้ำสุกคลุมดินเช่น ฟางข้าว เศษหญ้า ตอซังข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือวัสดุอย่างอื่น โดยเฉพาะการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง เมื่อวัสดุที่กล่าวสลายตัวจะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินอีกทางหนึ่ง พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการเพาะปลูก ได้แก่แหล่งน้ำในไร่นา หรือปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

ปัญหาดินเป็นด่างจัด ทำให้ธาตุอาหารพืชบางอย่างถูกตรึง ไม่ละลายมาเป็นประโยชน์ต่อพืช เลือกพันธุ์พืชที่สามารถขึ้นได้ดีในดินที่เป็นด่าง เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มะละกอ น้อยหน่า มะพร้าว ฯลฯ การไถเตรียมดินปลูกให้ลึกและทำให้ดินร่วนซุย เมื่อเวลาฝนตกจะได้ชะเอาปูนบางส่วนลงไปในส่วนลึกของหน้าตัดดิน พร้อมกับใส่ปุ๋ยอินทรีย์จะช่วยลดความเป็นด่างของดินลง ใส่สารเคมีแก้ความเป็นด่างของดิน เช่น ผงกำมะถัน กรดกำมะถัน จะช่วยลดความเป็นด่างของดินและเพิ่มธาตุรองได้แก่ ซัลเฟอร์ให้แก่ดิน เมื่อมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างและความอุดมสมบูรณ์เสื่อมลง เช่น ปลูกพืชตระกูลถั่วสลับกับพืชไร่หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบเมื่อพืชปุ๋ยสดอายุประมาณ ๖๐ วัน หรือออกดอกประมาณ ๕๐ % ใส่ปุ๋ยเคมี ถั่วเหลือง ถั่วเขียว หรือ ถั่วลิสง ใส่ปุ๋ยสูตร ๐-๔๕-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๔๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง ใส่รองก้นร่องปลูกหรือโรยข้างแถวปลูก แล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุ ๒๐-๒๕ วัน และพ่นเหล็กซัลเฟต ๐.๕ % ทางใบ หลังปลูก ๓-๕ ครั้ง

ข้าวโพด-ข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔๐-๖๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ ในกรณีที่ดินมีธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูง ถ้าในกรณีที่มีอยู่ต่ำให้ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./

ไร่ หรือสูตร ๒๓-๒๓-๐ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๕-๒๕-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง ใส่ โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน

อ้อย ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๘-๘ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๗๐-๙๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๘-๖-๖ หรือ ๑๘-๘-๘ อัตรา ๖๕-๘๕ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง การใส่ให้แบ่งครึ่งใส่ สำหรับอ้อยปลูกใส่ครั้งแรกหลังปลูก ๑ เดือน ครั้งที่สองใส่หลังปลูก ๒-๓ เดือน ส่วนอ้อยต่อใส่ครั้งแรกต้นฝนและครั้งที่สองหลังจากครั้งแรก ๓๐-๔๕ วัน วิธีใส่โรย ข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผล ปัญหาดินตื้น และความชื้นในดินต่ำในบางช่วง ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดไม่เล็กกว่า ๗๕ x ๗๕ x ๗๕ ซม. แล้วหาหน้าดินมาใส่และผสมคลุกเคล้ากับปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./หลุม ก่อนปลูก ปลูกพืชคลุมดิน ระหว่างแถวไม้ผล พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการเพาะปลูก

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต เช่น **มะละกอ** ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินมีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน พบบริเวณ ที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นล่างของหุบเขา มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐-๒ % ดินที่พบส่วนใหญ่มี การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ ส่วนมากมี ก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน ได้แก่ชุดดินตะกอน สีน้ำตาลการระบายน้ำเร็ว (AL-P) ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผัก หรือพืชไร่อายุสั้น

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน และดินแฉะเกินไปสำหรับพืช

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนาในช่วงฤดูฝน และเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกพืชไร่ได้หลายชนิดหลังการเก็บเกี่ยวข้าว แล้ว และพื้นที่บางส่วนของกลุ่มดินนี้อยู่ภายใต้ระบบชลประทานโดยเฉพาะในภาคเหนือ ส่วนการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืน ต้นนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ปลูกข้าว หรือทำนา

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ในบางพื้นที่ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ปอเทือง โสน โสนอัฟริกัน ฯลฯ เป็นปุ๋ยพืชสด ข้าว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ ใส่ระยะปักดำหรือก่อนปลูก และใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตหรือแอมโมเนียมคลอไรด์ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ เป็นการใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง เมื่อข้าวอายุ ๓๕-๕๐ วัน หลังปักดำ

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินค่อนข้างเร็วถึงเร็วในบางพื้นที่ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน **การเตรียมพื้นที่ปลูก** ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ ทำร่องระบายน้ำรอบ กระทรงนา กว้าง ๔๐-๕๐ ซม. และลึกประมาณ ๒๐ ซม. แล้วยกร่องปลูกมีขนาดสันร่องกว้างประมาณ ๒ เมตร และระหว่างสันร่องปลูกมีทางเดิน กว้างประมาณ ๓๐ ซม. เพื่อสะดวกในการให้น้ำและเข้าไต่ดูแลพืชที่ปลูก ในกรณี

เปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่อย่างถาวรคือ ปลูกทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ให้ทำคันรอบพื้นที่ปลูก และให้ยกร่องปลูกแบบถาวร สันร่องกว้างระหว่าง ๖-๘ เมตร และมีร่องระบายน้ำระหว่างสันร่องปลูก กว้างประมาณ ๑.๕ เมตร และลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องปลูกอาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยการยกแปลงให้สูงขึ้น ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยการระบายน้ำบนสันร่อง และสะดวกในการเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายในบางพื้นที่ แก้ไขโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ **พืชตระกูลถั่ว** (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ **ข้าวโพด** ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมและโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผล ปัญหาหน้าท่วมขังในฤดูฝนและดินระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลถาวร ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีการปลูกพืชไร่ถาวร

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ **มะละกอ** พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ โกโก้ แหกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ กลมสาลี ทูลเกล้า เวียดนาม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคุมไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑๐ กก./ต้น

ลำไย พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ อีตอ ชมพู แห้ว เบี้ยวเขียว เมื่อต้นลำไยเริ่มให้ผล ควรงดการให้น้ำช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม ควรทำความสะอาดบริเวณโคนต้น ถางหญ้าและเก็บกวาดใบที่ร่วงออก เพื่อให้หน้าดินแห้ง เดือนกุมภาพันธ์ลำไยแทงช่อดอก เริ่มให้น้ำโดยค่อย ๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เดือนมีนาคมถึงมิถุนายน ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยสูตรบำรุงผลสูตร ๑๒-๑๒-๑๗ หรือปุ๋ยสูตรเสมอ (๑๕-๑๕-๑๕) ในอัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้น และควรมีการค้ำยันกิ่งและฉีดสารเคมีป้องกันโรคและแมลงด้วย ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ควรมีการลดการให้น้ำลงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ควรมีการตัดแต่งกิ่ง ฉีดยาป้องกันโรคและแมลง ใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้นรวมกับการใส่ปุ๋ยคอกในอัตราเท่ากับอายุของต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่ กระจายกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ ได้แก่ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕ % มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินต้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕ % ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม และเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

การจัดการดินกลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า ถ้ามีการบุกรุกทำลายป่า ควรเร่งรัดการปลูกป่าทดแทน และบำรุงรักษาป่าธรรมชาติที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น บริเวณที่ลาดชันและยากต่อการชะล้างพังทลายควรนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมมาใช้ทั้งมาตรการทางเกษตรกรรมและทางวิศวกรรม เช่นเดียวกับกลุ่มดินที่ ๖๑ ที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะการใช้ประโยชน์ ดังที่กล่าวมาแล้ว ดินกลุ่มที่ ๖๒ ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ทางการเพาะปลูกหรือทางการเกษตร ส่วนใหญ่อยู่ในเขตลุ่มน้ำชั้น ๑ ดังนั้นควรเก็บสงวนหรือรักษาไว้ให้คงสภาพเป็นป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร หรือเขตป่าอนุรักษ์อื่นๆ เนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้มีลักษณะและคุณสมบัติที่มีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินได้ง่ายและรุนแรง ในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ควรเป็นการใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์หรือทางด้านวนเกษตร

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกะทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๘.๕ องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุด ๙.๕ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๑๑,๐๕๐ มิลลิเมตรต่อปี

๓.๒ ฤดูกาล

แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มประมาณต้นเดือน มีนาคม จนถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าวมาก เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ เดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือน พฤษภาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือน พฤศจิกายน จนถึงเดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นมาก ช่วงที่มีอากาศหนาวจัดคือเดือนมกราคม

มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๗.๖ องศาเซลเซียส

มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘.๙ องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๑๐๑๗.๗ มิลลิเมตร ต่อปี

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๒ สถิติปริมาณน้ำฝนอำเภอสบปราบ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๘

ปี พ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม (มม.)
๒๕๕๒	-	๑๘.๕	๒๓.๗	๔๕.๖	๑๕.๔	๑๐๗.๙	๓๐.๖	๓๐.๐	๕๑.๘	๑๒.๔	-	-	๓๓๕.๙
๒๕๕๓	-	-	-	๒๖.๖	๑๗๖.๙	๑๐๐.๕	๑๐๓.๕	๙๑.๖	๑๓๐.๔	๑๕.๐	๒๕.๕	-	๖๗๐.๐
๒๕๕๔	-	-	๙.๐	๖๕.๖	๑๓๙.๗	๗๑.๕	๑๒๖.๓	๙๔.๗	๒๗๔.๑	๓๕.๐	๓๑.๕	๓๘.๕	๘๕๕.๙
๒๕๕๕	-	๕.๐	๓๘.๒	๖๕.๑	๓๔.๙	๘๕.๗	๔๓.๕	๑๐๙.๓	๔๒๙.๖	๑๓๘.๔	-	-	๑,๒๔๙.๗
๒๕๕๖	-	๑๒.๕	-	๓๙.๔	๓๘๙.๐	๕๔.๕	๑๒๕.๙	๙๐.๘	๑๒๐.๔	๕๖.๗	๒๗.๕	-	๙๕๖.๗
๒๕๕๗	๓.๐	๒๑.๐	๒๗.๓	๙๑.๐	๑๑๖.๒	๗๔.๘	๑๒๒.๐	๗๕.๐	๑๘๔.๗	๑๖๒.๓	๒๐.๒	-	๘๙๗.๕
๒๕๕๘	-	-	๑๓๖.๐	๖๒.๐	๑๖๒.๑	๗๔.๔	๘๐.๘	๗๐.๔	๑๕๓.๐	๑๔๙.๗	-	-	๘๘๘.๔
๒๕๕๙	๗๖.๔	-	๗.๒	๑๖.๕	๒๘.๐	๑๐๘.๕	๑๓๒.๓	๒๔๒.๕	๙๘.๔	๒๐๒.๔	-	-	๙๑๒.๒
๒๕๖๐	๔๒.๐	-	-	๗๐.๓	๒๐๓.๕	๔๗.๐	๑๔๖.๓	๑๒๖.๕	๑๕๒.๕	๑๓๗.๓	๑๕.๐	๓๐.๐	๙๗๐.๔
(๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ไม่มีข้อมูล)													
๒๕๖๖	-	-	๕๐.๕	๑๐.๕	๓๗.๐	๙๗.๓	๗๗.๙	๕๐.๗	๓๙๐.๗	๒๐๘.๖	๑๘.๐	-	๙๔๑.๒
๒๕๖๗	๑๔.๗	-	๗.๕	๗.๔	๑๖๗.๐	๘๔.๘	๑๒๘.๔	๑๔๒.๔	๒๓๖.๑	๘๖.๐	๑๗.๕	-	๘๗๗.๑
๒๕๖๘	-	๗.๕	-	๑๔๔.๗	๒๑๐.๙	๓๖.๖	๑๒๔.๒						

ที่มา : สถานีฝน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๓ สถิติอุณหภูมิอำเภอสบปราบ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๘

เดือน ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ยสูงสุด /ต่ำสุด
๒๕๕๒	๒๙.๗	๓๒.๐	๓๕.๐	๓๘.๖	๓๗.๓	๓๖.๙	๓๑.๔	๓๖.๒	๓๔.๐	๓๓.๑	๓๒.๔	๓๒.๒	สูงสุด
	๑๘.๐	๒๒.๗	๒๔.๕	๒๕.๔	๒๗.๒	๒๖.๕	๒๒.๗	๒๔.๐	๒๓.๔	๒๓.๐	๒๒.๔	๑๖.๖	ต่ำสุด
๒๕๕๓	๓๒.๖	๓๔.๗	๓๖.๖	๔๑.๔	๓๗.๐	๓๒.๙	๓๓.๐	๓๔.๘	๓๓.๕	๓๕.๑	๓๔.๔	๓๔.๔	สูงสุด
	๑๘.๕	๒๔.๕	๒๔.๙	๒๔.๗	๒๓.๖	๒๓.๑	๒๒.๗	๒๓.๒	๒๓.๕	๒๑.๔	๑๗.๗	๑๒.๓	ต่ำสุด
๒๕๕๔	๓๔.๖	๓๕.๐	๓๘.๓	๓๙.๒	๓๗.๙	๓๔.๘	๓๓.๕	๓๒.๕	๓๒.๔	๓๑.๗	๓๐.๓	๒๘.๘	สูงสุด
	๑๗.๐	๒๑.๐	๒๓.๕	๒๖.๐	๒๕.๘	๒๔.๗	๒๔.๐	๒๓.๔	๒๒.๔	๒๑.๕	๑๙.๓	๑๖.๒	ต่ำสุด
๒๕๕๕	๒๙.๐	๓๑.๓	๓๖.๕	๓๘.๔	๓๒.๖	๓๕.๘	๓๓.๗	๓๔.๓	๓๓.๔	๓๒.๔	๓๑.๙	๓๑.๕	สูงสุด
	๑๗.๐	๒๑.๐	๒๕.๑	๒๖.๑	๒๕.๐	๒๖.๑	๒๕.๓	๒๔.๙	๒๔.๒	๒๔.๐	๑๗.๔	๑๒.๕	ต่ำสุด
๒๕๕๖	๓๐.๓	๓๔.๐	๓๙.๔	๔๑.๘	๓๓.๓	๓๖.๓	๓๖.๐	๓๔.๓	๓๓.๖	๓๑.๗	๓๐.๖	๓๐.๕	สูงสุด
	๑๕.๖	๒๑.๘	๒๖.๓	๒๖.๓	๒๕.๒	๒๕.๘	๒๒.๕	๒๔.๗	๒๓.๗	๒๑.๘	๑๙.๙	๑๖.๔	ต่ำสุด
๒๕๕๗	๓๑.๐	๓๓.๙	๓๘.๖	๓๘.๙	๓๔.๔	๓๕.๘	๓๔.๖	๓๔.๗	๓๔.๐	๓๒.๗	๓๑.๑	๒๙.๒	สูงสุด
	๑๖.๕	๒๓.๐	๒๒.๕	๒๕.๔	๒๕.๒	๒๕.๗	๒๔.๓	๒๔.๖	๒๔.๔	๒๒.๙	๒๑.๕	๑๗.๐	ต่ำสุด
๒๕๕๘	๒๙.๗	๓๕.๙	๓๘.๖	๓๙.๗	๓๕.๔	๓๓.๓	๓๓.๔	๓๔.๒	๓๔.๘	๓๒.๕	๒๗.๒	๒๙.๒	สูงสุด
	๑๖.๕	๒๙.๔	๒๔.๖	๒๕.๘	๒๕.๒	๒๓.๑	๒๓.๔	๒๓.๘	๒๔.๒	๒๓.๐	๑๖.๔	๑๗.๐	ต่ำสุด
๒๕๕๙	๓๑.๔	๓๓.๓	๔๐.๒	๓๙.๙	๔๐.๓	๓๘.๒	๓๕.๕	๓๓.๗	๓๔.๕	๓๒.๖	๓๑.๕	๒๙.๔	สูงสุด
	๑๗.๕	๒๐.๖	๒๖.๓	๒๗.๔	๒๖.๕	๒๕.๗	๒๕.๐	๒๓.๕	๒๓.๘	๒๒.๖	๑๗.๑	๑๕.๙	ต่ำสุด
๒๕๖๐	๓๒.๔	๓๖.๘	๓๙.๘	๔๐.๕	๓๙.๖	๓๔.๘	๓๔.๔	๓๔.๐	๓๔.๖	๓๒.๐	๓๓.๕	๓๔.๒	สูงสุด
	๑๙.๐	๒๐.๘	๒๒.๕	๒๓.๐	๒๒.๕	๒๔.๒	๒๒.๕	๒๓.๐	๒๓.๐	๒๐.๐	๑๙.๒	๑๒.๐	ต่ำสุด
๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ไม่มีข้อมูล													
๒๕๖๖	๓๐.๘	๓๓.๗	๓๖.๐	๓๗.๗	๓๖.๕	๓๓.๒	๓๓.๔	๓๒.๒	๓๐.๖	๓๑.๖	๓๒.๗	๓๑.๘	สูงสุด
	๑๖.๕	๑๘.๕	๒๑.๓	๒๔.๘	๒๕.๔	๒๔.๘	๒๔.๕	๒๔.๑	๒๓.๗	๒๓.๒	๒๒.๐	๑๙.๕	ต่ำสุด

๒๕๖๗	๓๑.๙	๓๖.๐	๓๘.๒	๔๑.๑	๓๕.๗	๓๒.๙	๓๒.๓	๓๒.๔	๓๑.๗	๓๒.๒	๓๑.๙	๓๒.๕	สูงสุด
	๑๘.๘	๑๙.๕	๑๙.๖	๒๖.๔	๒๕.๒	๒๕.๘	๒๕.๑	๒๓.๘	๒๔.๑	๒๓.๙	๒๑.๖	๒๐.๐	ต่ำสุด
๒๕๖๘	๓๑.๕	๓๔.๔	๓๘.๐	๓๔.๘	๓๒.๙	๓๒.๕	๓๒.๑						สูงสุด
	๑๖.๓	๒๖.๕	๒๓.๒	๒๔.๑	๒๓.๕	๒๔.๘	๒๔.๘						ต่ำสุด

ที่มา: สถานีฝน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

อุณหภูมิ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคมเป็นช่วงฤดูหนาวอุณหภูมิจะต่ำสุดในเดือนธันวาคมประมาณ ๒๐.๔ องศาเซลเซียสอุณหภูมิจะเพิ่มสูงขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อนในเดือนเมษายนจะร้อนที่สุด ประมาณ ๔๐.๖ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิจะเริ่มลดลงเรื่อยๆ เพราะถ้าเข้าในช่วงฤดูฝนจนถึงฤดูหนาวในเดือนพฤศจิกายน

ความชื้นสัมพัทธ์ ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะมีความชื้นสัมพัทธ์สูง เพราะว่ามีฝนตกในช่วงนี้ และความชื้นสัมพัทธ์จะลดลงในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนในช่วงนี้มีฝนตกน้อยมากในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะมีความชื้นสัมพัทธ์สูง เพราะว่ามีฝนตกในช่วงนี้มีฝนตกน้อยมาก

๔. เส้นทางคมนาคม

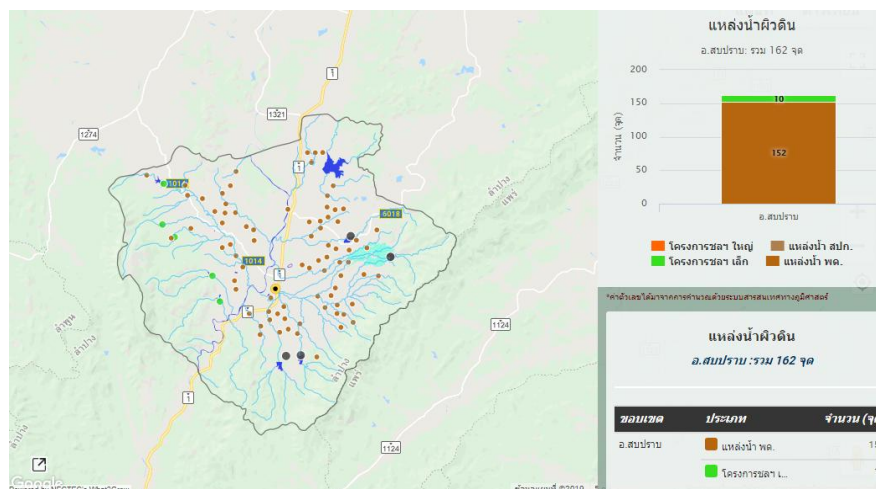
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ถนนลูกรัง ใช้เป็นเส้นทางติดต่อกันระหว่างหมู่บ้าน ยังมีสภาพที่พอใช้งานได้ แต่ยังมีปัญหาพื้นถนนขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อฤดูฝนมีสภาพขึ้นเฉาะทำให้สิ้นเปลืองได้ง่าย การเดินทางค่อนข้างลำบากฤดูแล้งมีสภาพเป็นฝุ่นละออง

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

ถนนลาดยางอำเภอสบปราบมีถนนพหลโยธิน (ทางหลวงหมายเลข ๑) ผ่านระหว่างกึ่งกลางของอำเภอ เป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์ ๔ เลนสามารถเดินทางติดต่อกันได้สะดวกรวดเร็วตลอด

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินของอำเภอสบปราบ

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำวังไหลผ่านมีน้ำตลอดปี ได้ติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตรพื้นที่เกษตรจำนวน ๘ แห่ง ในพื้นที่ตำบลสบปราบ จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหลายฮ่องปู่ บ้านวัฒนา และบ้านสบปราบ ตำบลนายางจำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหนองวัวแดง บ้านนาปราบ และบ้านไร่ และตำบลแม่กัวะ จำนวน ๒ แห่ง คือ บ้านวังยาวเหนือ และบ้านอ้อ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๑๐ อ่าง

๑. อ่างเก็บน้ำแม่ทาน หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่กัวะ
๒. อ่างเก็บน้ำแม่เรียง หมู่ที่ ๓ ตำบลสบปราบ
๓. อ่างเก็บน้ำแม่ทก หมู่ที่ ๕ ตำบลสบปราบ
๔. อ่างเก็บน้ำห้วยสมัย หมู่ที่ ๑ ตำบลสมัย
๕. อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลสมัย
๖. อ่างเก็บน้ำแม่กาด หมู่ที่ ๑ ตำบลนายาง
๗. อ่างเก็บน้ำแม่ทาย หมู่ที่ ๒ ตำบลนายาง
๘. อ่างเก็บน้ำแม่ยอง หมู่ที่ ๖ ตำบลนายาง
๙. อ่างเก็บน้ำแม่ปู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง
๑๐. อ่างเก็บน้ำแม่ปราบ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ข้อมูลสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์)

ประปา มีระบบประปาหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน

ไฟฟ้า อำเภอสบปราบมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน อย่างเพียงพอเนื่องจากมีแนวสายไฟฟ้าแรงสูงพาดผ่านตอนกลางของอำเภอ

โทรศัพท์ ในอำเภอสบปราบ มีโทรศัพท์สาธารณะใช้ทุกหมู่บ้านและมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนทั้งหมดในอำเภอ

ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่างๆ

- องค์การบริหารส่วนตำบล ๔ แห่ง และเทศบาลตำบลสบปราบ ๑ แห่ง
- สถานีอนามัยตำบล ๔ แห่ง และโรงพยาบาล ๑ แห่ง
- ที่ทำการตำรวจชุมชนตำบล ๔ และสถานีตำรวจภูธร ๑ แห่ง
- หน่วยป้องกันและรักษาป่าแม่ทาน ๒ แห่ง
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ แห่ง
- หน่วยธุรกิจในพื้นที่อำเภอสบปราบ
- ปิมน้ำมัน ๒ แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม ๕ แห่ง
- * บริษัทซีเบลโก้ จำกัด (ผลิตดินขาว / ส่งโรงงานเซรามิก)
- * บริษัทฟอสเฟตตรีมูรติ จำกัด (ผลิตหินฟอสเฟต)

- * โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (ปริมาณการผลิต ๑,๐๐๐ตัน/ปี)
- * โรงงานผลิตอาหารสัตว์ (ปริมาณการผลิต ๕๐๐ ตัน/ปี)
- * โรงงานกำรผ้าใบ จำกัด

พันธุ์พืชที่ปลูก

เกษตรกรในอำเภอสบปราบมีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวนาปี พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ แยกตามรายละเอียด ได้ดังนี้

๑. ข้าวนาปี พันธุ์ที่ใช้ปลูก เป็นพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม เช่น ข้าวเหนียว ก.ข.๖ และข้าวเจ้าขาวดอกมะลิ ๑๐๕

๒. พืชไร่ พันธุ์ที่ใช้ปลูกเป็นพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม เช่น

- ถั่วลิสง ใช้พันธุ์ไทนาน ๙
- ถั่วเหลือง ใช้พันธุ์ ส.จ. ๔ และพันธุ์เชียงใหม่ ๖๐
- มันสำปะหลัง ใช้พันธุ์ระยอง ๑

๓. ไม้ผล

- มะม่วง
 - รับประทานดิบ ใช้พันธุ์เขียวเสวย,หนองแซง,โชคอนันต์
 - รับประทานสุก ใช้พันธุ์น้ำดอกไม้,หนังกลางวัน,อกร่อง
 - แปรรูป ใช้พันธุ์มะม่วงแก้ว (ดอง,แช่อิ่ม)

- มะขามหวาน ใช้พันธุ์สีทอง,สีชมพู,หมื่นวง

- ลำไย ใช้พันธุ์อีดอ

๔. ไม้ยืนต้นด้านเศรษฐกิจ

- จามจุรี ใช้พันธุ์พื้นเมืองในท้องถิ่นปลูก
- สัก ใช้พันธุ์สักทอง

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

๑. โค - ลูกผสม ขาวลำพูน

๒. กระบือ - พื้นเมือง

๓. สุกร - ลาสไวท์

๔. ไก่- พื้นเมือง พันธุ์เนื้อ - ซีพี พันธุ์ไข่- ลูกผสม

๕. เป็ด-เป็ดเทศ

๖. ปลา มีการเลี้ยงในบ่อของตนเอง และบ่อที่ทางราชการสนับสนุนชุดให้ สำหรับบ่อน้ำสาธารณะหรืออ่างเก็บน้ำที่สร้างขึ้นมี ๒๐ แห่ง ที่สามารถเลี้ยงและปล่อยปลาได้ตลอดปี ใช้บริโภคในหมู่บ้าน ใช้พันธุ์ปลาน้ำจืด เช่น ปลานิลปลาไน,ปลาตะเพียน,ประหลาดุกและปลาพื้นเมืองชนิดต่างๆ

รายได้ของประชากรรวม/รายได้ต่อหัว

ตารางที่ ๔ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย/รายได้บุคคลเฉลี่ย

ตำบล	รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ ครัวเรือน)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน)
สบปราบ	๑๘๑,๗๗๕.๙๐	๕๘,๐๖๗.๘๓
สมัย	๑๙๙,๓๐๐.๒๙	๕๙,๖๓๙.๘๒
แม่กัวะ	๑๗๔,๒๘๑.๐๖	๕๖,๐๒๖.๐๘
นายาง	๑๖๕,๙๘๐.๓๓	๖๑,๐๖๘.๓๕

เฉลี่ยรวม	๑๘๒,๐๕๐.๒๘	๕๘,๗๐๐.๕๒
-----------	------------	-----------

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปีในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่ากับ ๗๔,๙๑๕ ล้านบาท เทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมูลค่า เท่ากับ ๗๓,๑๖๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๗๕๔ บาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ปี พ.ศ.๒๕๖๕ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๖๙๒ บาท ลดลงจากปี ๒๕๖๔ ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๖๙๘ บาท ลดลงจำนวน ๖ บาท

ตารางที่ ๕ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.					
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ภาคเกษตร	๗,๗๑๘	๗,๔๖๕	๗,๖๙๖	๗,๕๒๑	๘,๑๑๓	๘,๓๘๗
ภาคบริการ	๓๖,๔๔๗	๓๗,๙๔๗	๓๘,๙๒๖	๓๘,๔๗๗	๓๘,๔๗๗	๓๘,๘๑๒
ภาคอุตสาหกรรม	๒๕,๘๕๗	๒๕,๔๘๒	๒๔,๗๙๕	๒๔,๗๙๗	๒๕,๓๗๓	๒๕,๘๔๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๗๐,๐๒๓	๗๐,๘๙๔	๗๑,๔๑๗	๗๐,๗๙๕	๗๓,๑๖๑	๗๔,๒๒๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๙๗,๒๙๑	๙๙,๒๓๐	๑๐๐,๗๑๑	๑๐๐,๕๙๑	๑๐๔,๗๕๔	๑๐๗,๒๗๖
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๒๐	๗๑๔	๗๐๙	๗๐๔	๖๙๘	๖๙๒

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง

ตารางที่ ๖ จำนวนประชากรและครัวเรือนรายตำบล

ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ประชากร(คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
สบปราบ	๑,๕๐๒	๑,๖๘๑	๒,๒๑๘	๒,๒๓๙	๔,๔๕๗
สมัย	๒,๐๘๓	๑,๕๗๕	๓,๔๖๐	๓,๕๑๐	๖,๙๗๐
แม่กัวะ	๑,๖๖๔	๙๗๑	๒,๒๕๓	๒,๔๓๐	๔,๖๘๓
นายาง	๑,๕๗๔	๑,๐๑๘	๒,๑๑๑	๒,๒๓๓	๔,๓๔๔
รวม	๖,๘๒๓	๔,๙๗๘	๑๐,๐๔๒	๑๐,๔๑๒	๒๐,๔๕๔

ที่มา : สำนักงานบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง และ สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖.๔ การศึกษา

การศึกษาในระบบแบ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๑๑ แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษาของเทศบาล จำนวน ๑ แห่ง โรงเรียนระดับสามัญศึกษาจำนวน ๑ แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๕ ศูนย์

การศึกษานอกระบบ แบ่งเป็นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสบปราบ จำนวน ๑ แห่ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับตำบลจำนวน ๔ แห่ง และมีห้องสมุดประชาชน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๕ สาธารณสุข

สถานพยาบาลของรัฐ/เอกชน/ศูนย์บริการสาธารณสุขสถานพยาบาลของรัฐ

- โรงพยาบาล ขนาด ๓๐ เตียง

จำนวน ๑ แห่ง

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๔ แห่ง

ภาคเอกชน

- คลินิกแพทย์ จำนวน ๑ แห่ง
- คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน ๔ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัด๒๖ แห่ง แต่มีพระภิกษุสงฆ์อยู่ค่อนข้างน้อยวัดบางแห่งมีพระสงฆ์เพียงรูปเดียวอย่างไรก็ตามประชาชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุยังคงเข้าวัดฟังธรรมหากแต่ได้รับความสนใจจากกลุ่มเด็กและเยาวชนน้อยมาก

จุดเด่นของอำเภอสบปราบประการหนึ่ง ก็คือ การที่ประชาชนในทุกหมู่บ้านให้ความร่วมมือในการงดเหล้าและการพนันในงานศพโดยในงานศพที่จัดขึ้นเจ้าภาพจะไม่มีการจัดเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และไม่มีการเล่นการพนันทุกชนิด ทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยตามประเพณีประเพณีการศพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

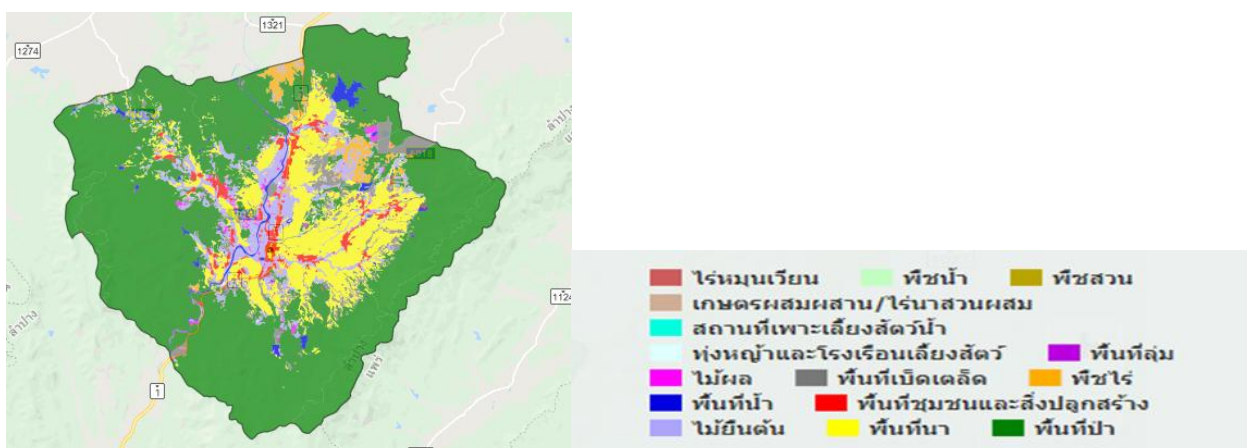
- เด็กและเยาวชนเข้าร่วมแข่งขันการตีกลองปู่จาทุกปี
- กลุ่มผู้สูงอายุมีเอกลักษณ์ในด้านดนตรีไทย สะล้อ ซอซึง

(๑) การนับถือศาสนาให้อธิบายรวมถึงกิจกรรมต่างๆ ทางศาสนาด้วย

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

วิเคราะห์ความเข้มแข็งของศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญที่ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนและสังคมโดยรวมหรือไม่ แนวโน้มสถานการณ์ในอนาคตมีทิศทางอย่างไรและจะสามารถกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็ง ความรู้รัก สามัคคีในสังคมได้มากน้อยเพียงใด

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use)

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสบปราบ

๘.ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอสบปราบพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๓๐,๒๙๙ ไร่ รองลงมา คือ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๖,๙๘๘ ไร่ และไม้ผล/ไม้ยืนต้น มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๖๙๑ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ผล พืชผัก ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

จำนวน				พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)					รวมพื้นที่ การเกษตร (ไร่)
ตำบล	หมู่ บ้าน	ครัวเรือน	ครัวเรือน เกษตรกร		ข้าว	มัน สำปะหลัง	ไม้ผล/ ไม้ยืน ต้น	พืชผัก	อื่นๆ	
สบปราบ	๑๕	๑,๕๐๒	๑,๖๘๑	๖๕,๗๕๒	๘,๗๙๙	๒๔๖	๓๑๕	๓๖	๕๘	๙,๔๕๔
สมัย	๑๓	๒,๐๘๓	๑,๕๗๕	๙๒,๘๔๘	๑๐,๘๘๕	๒,๘๑๑	๔๕	๑๒	๒	๑๓,๗๕๕
แม่กัวะ	๘	๑,๖๖๔	๙๗๑	๖๔,๘๘๓	๕,๘๐๗	๓,๗๑๒	๔๙	๑๐	๑๒๒	๙,๗๐๐
นายาง	๑๐	๑,๕๗๔	๑,๐๑๘	๙๐,๕๕๗	๔,๘๐๘	๒๑๙	๒๘๒	๑๔	๘	๕,๓๓๑
รวม	๔๖	๖,๘๒๓	๔,๙๗๘	๓๑๔,๐๔๐	๓๐,๒๙๙	๖,๙๘๘	๖๙๑	๗๒	๑๙๐	๓๘,๒๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ. ๒๕๖๘

๙. องค์กร/สถาบันต่างๆ

กลุ่มตามธรรมชาติ

อำเภอสบปราบ มีครอบครัวเกษตรกรอยู่กลุ่มหนึ่งที่เป็นสมาชิกของสถาบันสังคมต่าง ๆ แต่การทำกิจกรรมของสถาบันสังคมยังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถาบันในสังคมไม่เข้มแข็ง การรวมตัวเป็นไปอย่างหลวม ๆ จึงน่าจะได้ทบทวน โครงการ/ กิจกรรม/ วัตถุประสงค์ ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกให้มากที่สุดกลุ่มตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการรวมตัว และได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ

ชื่อกลุ่ม

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

กลุ่มผู้ใช้น้ำ	สหกรณ์การเกษตรสบปราบ จำกัด
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	พัฒนาชุมชน
กลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง	สนง.เกษตรอำเภอ
กลุ่มผู้เลี้ยงโค - กระบือ	อปท./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.ปศุสัตว์อำเภอ
กลุ่มผลิตอาหารสัตว์	อปท.แม่กัวะ/สนง.ปศุสัตว์อำเภอ
กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร	อปท.แม่กัวะ/สนง.ปศุสัตว์อำเภอ
กลุ่มทอผ้า	อปท.แม่กัวะ/สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.พัฒนาชุมชน
กลุ่มผู้สูงอายุ	อปท.แม่กัวะ
กลุ่มสตรีแม่บ้าน	สนง.พัฒนาชุมชนอำเภอ
กลุ่มจักรสานหัตถกรรม	อปท./พัฒนาชุมชน/อุตสาหกรรมจังหวัด
กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ	สนง.เกษตรอำเภอ

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

ประชากรในอำเภอสบปราบ มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร โดยจะมีการคัดเลือกคณะกรรมการในการดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้กลุ่มกิจกรรมได้รับผลประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด โดยให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก่สมาชิกในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตร พอสรุปดังนี้

กลุ่มที่มีการรวมตัวเป็นนิติบุคคล

ตารางที่ ๘ กลุ่มเกษตรกรที่มีการรวมตัวเป็นนิติบุคคล

ชื่อกลุ่ม	กลุ่ม	สมาชิก (คน)	เงินทุนหมุนเวียน กลุ่ม(บาท)	กิจกรรมที่ดำเนินการ		
				หลัก	รอง	เสริม
ห้างหุ้นส่วนจำกัด แปลงใหญ่ข้าว แม่กัวะ	๑	๒๐๐	๒๐๐,๐๐๐	จัดหาปัจจัยการผลิตและบริการ เครื่องจักรกลเกษตรแก่สมาชิกและ เกษตรกรทั่วไป		

องค์กรในชุมชน

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ แห่ง
๒. ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน จำนวน ๔ ศูนย์
๓. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๔ ศูนย์
๔. สถานีอนามัย จำนวน ๕ แห่ง
๕. ที่ทำการตำรวจชุมชน ๔ แห่ง และสถานีตำรวจภูธร ๑ แห่ง

๖. หน่วยป้องกันและรักษาป่าแม่ทาน ๒ หน่วย

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

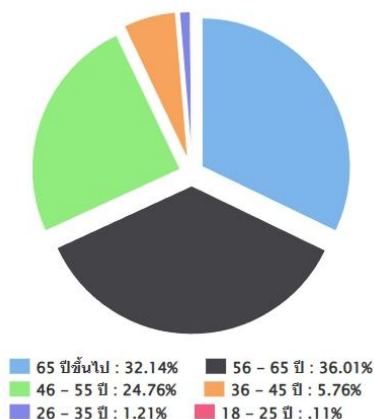
อำเภอสบปราบมีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๕,๒๙๘ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๑,๙๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๔ อายุ ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๖ อายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๖ อายุระหว่าง ๒๖ - ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๑ และอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๗๐๓	๓๒.๑๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๙๐๘	๓๖.๐๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๓๑๒	๒๔.๗๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๐๕	๕.๗๖
๒๖ - ๓๕ ปี	๖๔	๑.๒๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๖	๐.๑๑
รวม	๕,๒๙๘	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๗ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

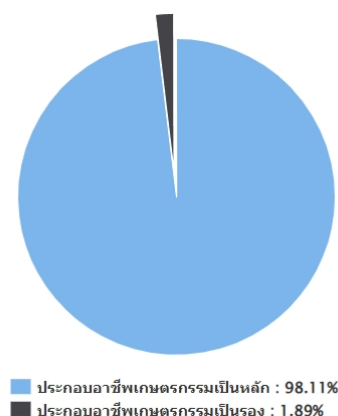
อำเภอสบปราบ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๕,๑๙๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๑๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๙

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๕,๑๙๘	๙๘.๑๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๐๐	๑.๘๙

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

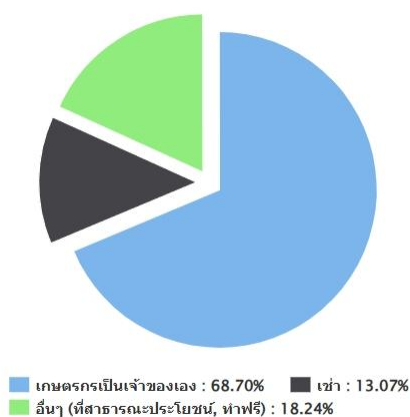
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอสบปราบ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๔,๔๗๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๐ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๑๘๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๔ และเช่า จำนวน ๘๕๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๔,๔๗๙	๖๘.๗๐
เช่า	๘๕๒	๑๓.๐๗
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๑๘๙	๑๘.๒๔

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๙ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

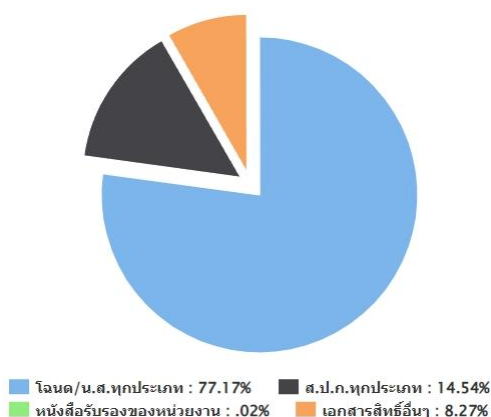
เกษตรกรอำเภอสบปราบ มีการถือครองที่ดินแบบมีโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๔,๔๗๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑๗ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๗๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๔

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)			
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ
๔,๐๘๖	๗๗๐	๑	๔๓๘

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๑๐ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอสบปราบ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๕๐ ราย แม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๔ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๗๓ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๗ แห่ง สมาชิก ๖๑๔ ราย สหกรณ์จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๔,๖๓๒ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๖๐๔ ราย

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
สบปราบ	๑	๑๐	๕	๕๐			๑๔	๓๗๖	๑	๔,๖๓๒	๓	๑๐๓
สมัย	๑	๑๐	๑	๑๖	๒	๓๑	๑	๑๓			๒	๘๗
นายาง	๒	๒๐	๒	๒๘	๑	๒๒	๒๒	๒๘๒				
แม่กัวะ	๑	๑๐	๕	๕๐	๑	๒๐	๑๐	๑๔๓			๒	๔๑๔
รวม	๕	๕๐	๑๓	๑๔๔	๔	๗๓	๔๗	๖๑๔	๑	๔,๖๓๒	๗	๖๐๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอสบปราบ มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) ๑ ศูนย์ และศพก.เครือข่ายจำนวน ๑๗ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ๒ ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศัตว์	ปกริพ	
สบปราบ		๔	๑						
สมัย		๓		๑					
นายาง	๑	๓							
แม่กัวะ		๗	๑	๑					
รวม	๑	๑๗	๒	๒					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

สำหรับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง (ศูนย์หลัก) มีรายละเอียด ดังนี้

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายพิษณุ ไสอิน

บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ ๓ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาข้าว แต่ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตไม่มากเท่าที่ควร และพื้นที่การเกษตรอื่นๆ ขาดแคลนน้ำเพราะเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

แนวทางการพัฒนา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ ที่บ้านนาปราบ หมู่ ๓ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ซึ่งศูนย์ดังกล่าวเป็นของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการเกษตรแบบผสมผสาน มีการจัดทำแหล่งน้ำสำรองสำหรับพื้นที่การเกษตร มีการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้วิธีปรับปรุงบำรุงดินโดยการไถกลบตอซังและลดการใช้ปุ๋ยเคมี

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรเรียนรู้ :

๑. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน
๒. การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
๓. การทำน้ำหมักชีวภาพ
๔. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๕. ระบบน้ำหยดในสวนไม้ผล
๖. การเลี้ยงกบในบ่อคอนกรีต
๗. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
๘. การเลี้ยงไก่
๙. การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า

หลักสูตรบังคับ :

๑. วิชาเกษตรทฤษฎีใหม่ / เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม :

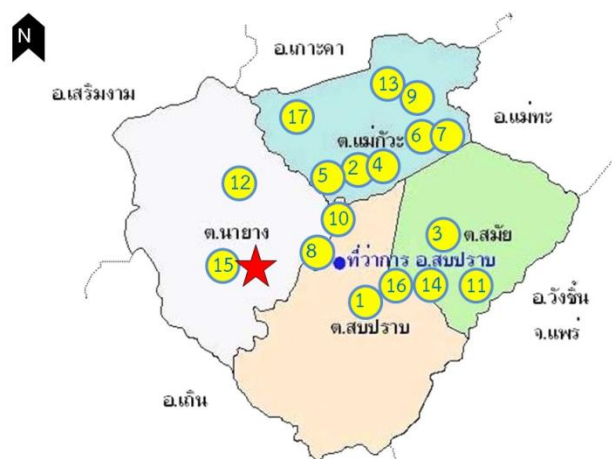
๑. วิชาบัญชีต้นทุนอาชีพ
๒. วิชาการใช้ปุ๋ยอย่างรู้คุณค่า
๓. วิชาการอนุบาลพันธุ์กุ้ง

ตารางที่ ๑๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

สัญลักษณ์	ศูนย์ฯ หลัก	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ	3	นายาง	นายพิษณุ โสอิน	0861147550
สัญลักษณ์	ศูนย์ฯ เครือข่าย	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
1	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสบปราบ	9	สบปราบ	นายทวีชัย ยะชะระ	0991382007
2	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลแม่กัวะ	1	แม่กัวะ	นายหลุย กันทียะ	0810354272
3	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสมัย	3	สมัย	นางรวงทอง อินตา	0861833588
4	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ตำบลแม่กัวะ	1	แม่กัวะ	นายหน่อจันทร์ ปันไย	0860912998
5	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลแม่กัวะ (ศูนย์เครือข่าย)	1	แม่กัวะ	นายไพโรจน์ กุตัน	0846108688
6	วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตปุ๋ยหมักบ้านแม่กัวะ	5	แม่กัวะ	นายอตุลย์ แก้ววงศา	0894300720
7	วิสาหกิจชุมชนโรงสีข้าวกล้องบ้านแม่กัวะ	5	แม่กัวะ	นายพิชัย น้อยสะปุ่น	0848034032
8	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผักปลอดสารพิษบ้านสบปราบ	2	สบปราบ	นางทองเพียร พุฒคำ	0958504063
9	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลแม่กัวะ	4	แม่กัวะ	นางสาวธราพัชร พชรพลพงศ์	0638428639
10	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลสบปราบ	15	สบปราบ	นางอนงค์ อินปันบุตร	0969741364
11	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน หมู่ 4 ตำบลสมัย	4	สมัย	นายประดับ ใจนันทะ	0979180097
12	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรครบวงจรดอยจาง	5	นายาง	นายบุญเต็ม ปิงวงศ์	0898557980
13	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ หมู่ 5 ตำบลแม่กัวะ	5	แม่กัวะ	นายธนภุต วงศ์สุวรรณ	0945087727
14	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ หมู่ 6 ตำบลสมัย	6	สมัย	นางนิภา เมืองมา	0899981595
15	ศูนย์เรียนรู้ไร่สวนผสม หมู่ 3 ตำบลนายาง	3	นายาง	นายอรุณ คำสอน	0819922537
16	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านทุ่ง ตำบลสบปราบ	11	สบปราบ	นางเครือวัลย์ เทพสิงห์	0869158352
17	ศูนย์เรียนรู้ไม้ผล หมู่ 3 ตำบลแม่กัวะ	6	แม่กัวะ	นายพิมล พิมพ์า	0869201185

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๕

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๑ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

(๓) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอสบปราบ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๗ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ๒ กลุ่ม แปลงใหญ่ข้าว ๒ กลุ่ม และแปลงใหญ่พืชผัก ๓ กลุ่ม

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	แม่กัวะ	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม. ๕ ต.แม่กัวะ	มันสำปะหลัง	๒๑๔	๓,๐๕๙.๒๕	นายมนเทียร ปันไย	๐๘๙-๒๖๔๓๕๖๑
๒	แม่กัวะ	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ ต.แม่กัวะ	ข้าว	๒๐๐	๑,๔๖๖.๕๐	นายหลุย กั้นทียะ	๐๘๖-๑๑๔๗๕๕๐
๓	สบปราบ	แปลงใหญ่พืชผัก ต.สบปราบ	ผัก	๓๑	๕๓.๕๐	นางทองเพียร พุดคำ	๐๙๕-๘๕๐๔๐๖๓
๔	สมัย	แปลงใหญ่พืชผัก ม.๖ ต.สมัย	ผัก	๓๐	๑๔	นางนิภา เมืองมา	๐๘๙-๙๙๘๑๕๙๕
๕	สมัย	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ต.สมัย	มันสำปะหลัง	๕๗	๔๐๔.๒๕	นาง แสงดาว ตาคำปัญญา	๐๘๖-๑๑๖๕๓๑๘
๖	สบปราบ	แปลงใหญ่พืชผัก ม.๓ ต.สบปราบ	ผัก	๓๓	๓๕	นางพิมพ์ อุ่นแก้ว	๐๘๖๙๒๔๒๖๓
๗	สบปราบ	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๑ ต.สบปราบ	ข้าว	๓๘	๓๕๙	นายสรนันท์ ด้านอินธา	๐๙๓-๑๗๘๓๕๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอสบปราบ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕๑ คน โดยมีหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด ๕๑ ราย รองลงมาคืออาสาสมัคร ๔๘ ราย อาสาเกษตรหมู่บ้าน ๔๖ ราย ปศุสัตว์อาสา ๒๘ ราย อาสาสมัครฝนหลวงและประมงอาสา ๖ ราย คุรุบัญชียาและอาสาสมัครปฎิรูปที่ดิน ๓ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓ หน้าที่

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัครฝนหลวง	คุรุบัญชียาอาสา	ประมงอาสา	อาสาปศุสัตว์	หมอดินอาสา	เกษตรหมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจการเกษตร	อาสาสมัครปฎิรูปที่ดิน
สบปราบ	๑	๑	๑	๖	๑๙	๑๕	๑๗		
สมัย		๑	๒	๙	๑๓	๑๓	๑๓		
นายนาง			๒	๗	๑๒	๑๐	๘		
แม่กัวะ	๕	๑	๑	๖	๗	๘	๑๐		๓
รวม	๖	๓	๖	๒๘	๕๑	๔๖	๔๘		๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ รายชื่ออาสาสมัครเกษตร อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่ที่	ตำบล	อาสาสมัครเกษตร (สาขา)
๑	นางอำไพ กรเพ็ชร	๑	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒	นางสังวรณ์ วงศ์ดี	๑	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓	นายพงษ์ชัย ด้อยเขียว	๑	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๔	นางสงกรานต์ อุตนันท์	๒	สบปราบ	หมอดินอาสา,อาสาสมัครสหกรณ์,เกษตรหมู่บ้าน
๕	นายพรหมวรรณ ตาอ้าย	๒	สบปราบ	หมอดินอาสา
๖	นางนิตยา วงศ์สอน	๓	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๗	นายบุญสรวัฒน์ สุวรรณศรี	๓	สบปราบ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๘	นายจักรพงษ์ จันทอง	๓	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๙	นายสมศักดิ์ สอนพลาย	๓	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๐	นายยศพล สุกันทา	๓	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๑	นายเสาคำ จอมแก้ว	๓	สบปราบ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๒	นางสาวจิราพร มุลน้อย	๔	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๓	นายประวัติ อินจันทร์	๔	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๔	นายณรงค์เดช ยะชะระ	๔	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๑๕	นายสวัสดิ์ อินตาเหล็ก	๔	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๖	นางพองจันทร์ สุวรรณศรี	๔	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๗	นายมานพ ชาระ	๕	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๘	นางรุ่งศรี มุลปัญญา	๕	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๙	นายธนโชติ คำแก้ว	๕	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๐	นางจันทร์ตอน สุพรม	๕	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๑	นางทราย มะโนเรือน	๖	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๒๒	นางดวงพร สุโรพันธ์	๖	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๓	นางกฤตยา ด่วงเขียว	๖	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๔	นายวุฒิชัย โมทาร์ตัน	๗	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๒๕	นางอ้อย เขียวโสด	๗	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๖	นายเลียบ มุลปัญญา	๗	สบปราบ	อาสาสมัครชลประทาน
๒๗	นายเชื้อ พรหมเสน	๗	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๘	นายวินพล วงศ์รินทร์	๘	สบปราบ	อาสาสมัครชลประทาน
๒๙	นายสุรินทร์ หล่อเลิศฤทธิ์ชัย	๘	สบปราบ	หมอดินอาสา
๓๐	นายจำเริญ เปียงวัน	๘	สบปราบ	อาสาสมัครฝนหลวง
๓๑	นางจินดา ป้องแก้วน้อย	๘	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๓๒	นางศรีเรือน เตจ๊ะ	๘	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๓	นางศรีัญญา สุภาติ	๘	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์

๓๔	นางยุพิน รินมูล	๙	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๕	นางแสงจันทร์ ยะชะระ	๙	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๖	นายจักรพงษ์ รินมูล	๙	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๓๗	นางศิริวรรณ อุ่นแก้ว	๑๐	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๓๘	นางวรฤทัย เขียวเถา	๑๐	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๙	นางสุภาวดี หลวงโน	๑๐	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๔๐	นายศรितวน อุ่นแก้ว	๑๐	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๑	นายมนสิข คำแก้ว	๑๑	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๔๒	นางรัตนภรณ์ สุดใจ	๑๑	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔๓	นายก่อคำ สุปรม	๑๑	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๔	นางสุพัตรา ปาละสอน	๑๒	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔๕	นายพิชัย แยกเมือง	๑๒	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๖	นายวันชัย วงศ์สอน	๑๓	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔๗	นางวิมลรัตน์ วงศ์รินทร์	๑๓	สบปราบ	ครูบัญชีอาสา
๔๘	นางรัตนา สุนประโคน	๑๓	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๔๙	นายนวล ป้องแก้วน้อย	๑๓	สบปราบ	หมอดินอาสา
๕๐	นายอดิสร บุตรดี	๑๔	สบปราบ	ประมงอาสา
๕๑	นางสายทิม ศรีอินทรสุทธิ	๑๔	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๕๒	นางจันทร์พอง สุดใจ	๑๔	สบปราบ	หมอดินอาสา
๕๓	นายสะอาด อินทะใจ	๑๔	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๕๔	นางชญาภา รัศมีเดือน	๑๕	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๕๕	นายอนอง วิเชีย	๑๕	สบปราบ	หมอดินอาสา
๕๖	นายศุภากร วัฒนโ	๑	สมัย	หมอดินอาสา
๕๗	นายทรงกลด มุลนัย	๑	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๕๘	นายหลวง หล้าปวงคำ	๒	สมัย	หมอดินอาสา
๕๙	นางกัลยา ทินวัง	๒	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๖๐	นางมณฑะนา ดวงคำ	๓	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๑	นายใหม่ ใจเรือน	๓	สมัย	หมอดินอาสา
๖๒	นางรวงทอง อินตา	๓	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์,เกษตรหมู่บ้าน
๖๓	นายแก้ว ตาคำปัญญา	๓	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๔	นางสาวินี ใจเรือน	๔	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๕	นายสิทธิกร คำภีโล	๔	สมัย	หมอดินอาสา
๖๖	นางปรารถนา วงศ์ภีโล	๔	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๖๗	นายสมบุญ วัทโล	๕	สมัย	หมอดินอาสา
๖๘	นางบัวลอย ทินวัง	๕	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๖๙	นางกัญญา วัทโล	๕	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๗๐	นายสุข พลนา	๖	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์

๗๑	นางจันทร์แก้ว พลนา	๖	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๗๒	นางนิภา เมืองมา	๖	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๗๓	นายรวม คำมี	๖	สมัย	หมอดินอาสา
๗๔	นางจรรยา ใจนันทะ	๗	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์,เกษตรหมู่บ้าน
๗๕	นางผ่องพรรณ หน่อแก้ว	๗	สมัย	หมอดินอาสา
๗๖	นางสมวัน ใจเรือน	๗	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๗๗	นายคัมภีร์ คำภีโล	๘	สมัย	ประมงอาสา
๗๘	นางปนัดดา หล้าปวงคำ	๘	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๗๙	นายนิศย์ หล้าปวงคำ	๘	สมัย	หมอดินอาสา
๘๐	นายปองพล พลนา	๙	สมัย	หมอดินอาสา
๘๑	นางอรพิน คำแสน	๙	สมัย	ครูบัญชีอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๘๒	นางไพร ด่านอินธา	๙	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๘๓	นางเสาร์ทอง นาคศรี	๑๐	สมัย	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๘๔	นางบุญผ่อง วงศ์นันทชัย	๑๐	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๘๕	นางกันหา ใจนันทะ	๑๑	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๘๖	นายจันทร์ ศิริ	๑๑	สมัย	หมอดินอาสา
๘๗	นายประยัต อินตะ	๑๑	สมัย	อาสาสมัครชลประทาน
๘๘	นางสาวศรีไพร อินตะ	๑๑	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๘๙	นางมาลัย หล้าปวงคำ	๑๒	สมัย	อาสาสมัครสหกรณ์
๙๐	นายช้อย สอนดี	๑๒	สมัย	หมอดินอาสา
๙๑	นางอร่าม ด่านอินธา	๑๒	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๙๒	นายตาคำ ด่านแก้ว	๑๓	สมัย	หมอดินอาสา
๙๓	นางสาวณัชชา ใจเรือน	๑๓	สมัย	เกษตรหมู่บ้าน
๙๔	นายวิเชียร ยะชะระ	๑	แม่กัวะ	ประมงอาสา
๙๕	นางสาววิริญญา กันทิยะ	๑	แม่กัวะ	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๙๖	นายหลุย กันทิยะ	๑	แม่กัวะ	หมอดินอาสา,เศรษฐกิจการเกษตร,อาสาสมัครฝนหลวง
๙๗	นางสมพิน วงศ์เรียน	๑	แม่กัวะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๙๘	นายนิวัฒน์ ตันเตจ๊ะ	๒	แม่กัวะ	หมอดินอาสา
๙๙	นายศรีมูล คำแสน	๒	แม่กัวะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐๐	นายประยูกต์ หม่องลำปาง	๒	แม่กัวะ	สารวัตรเกษตรอาสา
๑๐๑	นางสาวมนัสนันท์ คำแสน	๒	แม่กัวะ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๐๒	นางขวัญหล้า จันทะโพธิ์	๓	แม่กัวะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐๓	นายทวี อินมะโน	๓	แม่กัวะ	หมอดินอาสา
๑๐๔	นางภคกรณ์ ประดาอินทร์	๓	แม่กัวะ	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๐๕	นางกฤษณี คำภีระ	๔	แม่กัวะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐๖	นางวันนา ไยมูล	๔	แม่กัวะ	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๐๗	นายสุข วรรณแปง	๔	แม่กัวะ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑๐๘	นายศรีจันทร์ เมืองมา	๔	แม่ก๊วะ	หมอดินอาสา
๑๐๙	นายปรีชา กำหล้า	๔	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครชลประทาน
๑๑๐	นายสุรพันธ์ กำหล้า	๔	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครชลประทาน
๑๑๑	นายธนกฤต วงศ์สุวรรณ	๕	แม่ก๊วะ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๑๒	นายสมพร นามเต็จะ	๕	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๑๓	นายยอด พรหมิ	๕	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครฝนหลวง,อาสาสมัครชลประทาน
๑๑๔	นายมนเทียร ปันโย	๕	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๑๕	นางวรรณดา เต็มเปียง	๕	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๑๖	นายสงวน โนพิชัย	๕	แม่ก๊วะ	อาสาปศุสัตว์
๑๑๗	นายอนุพนธ์ หม่องลำปาง	๕	แม่ก๊วะ	ครูบัญชีอาสา
๑๑๘	นางวันยืน พรหมวัง	๕	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๑๙	นายจันทร์สม ไชยบาง	๕	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๒๐	นางสมจิตร คำวรรณ	๖	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๒๑	นายณรินทร์ คำวัง	๖	แม่ก๊วะ	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๒๒	นายคำมูล กันทียะ	๖	แม่ก๊วะ	หมอดินอาสา
๑๒๓	นายสมพงษ์ เต็มเปียง	๗	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๒๔	นายสมพงษ์ ธาตอักษรณรงค์	๗	แม่ก๊วะ	สารวัตรเกษตรอาสา
๑๒๕	นายหน่อจันทร์ ปันโย	๗	แม่ก๊วะ	หมอดินอาสา,อาสาสมัครฝนหลวง,เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๒๖	นายเมืองชน ปันโย	๗	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๑๒๗	นายสมาน สุริยา	๗	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๒๘	นายสุกแก้ว นามเต็จะ	๗	แม่ก๊วะ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๒๙	นายไพโรจน์ ฤตตัน	๘	แม่ก๊วะ	เศรษฐกิจการเกษตร,อาสาสมัครฝนหลวง,ชาวนาอาสา,เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๓๐	นายประเทือง เกียงเลน	๘	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครฝนหลวง
๑๓๑	นางบัวผาย ใจวงศ์	๘	แม่ก๊วะ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๓๒	นายนวน เทพอุด	๘	แม่ก๊วะ	หมอดินอาสา
๑๓๓	นางกัณธิมา เถาว์โท	๑	นายาง	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๓๔	นายเจษฎา พรหมทิ	๑	นายาง	เกษตรหมู่บ้าน
๑๓๕	นายประชาชน ใหม่พรหม	๑	นายาง	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๑๓๖	นายเมธี เคียนธา	๒	นายาง	เกษตรหมู่บ้าน
๑๓๗	นางสาวสำลี วิมาลย์	๒	นายาง	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๓๘	นายพร ยะระนะ	๒	นายาง	อาสาปศุสัตว์
๑๓๙	นายอินแก้ว เรือนปานันท์	๒	นายาง	หมอดินอาสา
๑๔๐	นายองอาจ ยะระนะ	๓	นายาง	หมอดินอาสา
๑๔๑	นายพิบูลย์ มุลปัญญา	๓	นายาง	อาสาปศุสัตว์
๑๔๒	นางสมพร ชัยน่าน	๓	นายาง	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๔๓	นายพิษณุ โสอิน	๓	นายาง	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา

๑๔๔	นางน้ำอ้อย พงพิระจิต	๔	นางาย	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๔๕	นายวันชัย อินทะใจ	๔	นางาย	หมอดินอาสา
๑๔๖	นางอนงค์ สเปาวงค์	๔	นางาย	ประมงอาสา
๑๔๗	นางทองทราย พูแก้ว	๔	นางาย	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๔๘	นายศุภชัย ฟองอากาศ	๔	นางาย	หมอดินอาสา
๑๔๙	นางตุ้ย ปิงวงศ์	๕	นางาย	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๕๐	นายบุญรอด สารใจ	๕	นางาย	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๕๑	นายชัยเลื่อน สีนาด	๕	นางาย	หมอดินอาสา
๑๕๒	นางกนกวรรณ อินสุริยา	๖	นางาย	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๕๓	นายทัพพ์ บุญญา	๖	นางาย	เกษตรหมู่บ้าน
๑๕๔	นายเสน่ห์ มะโนเปี้ย	๖	นางาย	อาสาปศุสัตว์
๑๕๕	นายอำนาจ บุญยืน	๖	นางาย	หมอดินอาสา
๑๕๖	นายผไท บุญญา	๖	นางาย	เกษตรหมู่บ้าน
๑๕๗	นายศักรินทร์ กาจิก	๗	นางาย	หมอดินอาสา
๑๕๘	นางปาณิตา เทพอด	๗	นางาย	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๕๙	นางสาวปรารถนา แสงสว่าง	๗	นางาย	ประมงอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๑๖๐	นายทรงเดช มะโนเปี้ย	๗	นางาย	เกษตรหมู่บ้าน,สารวัตรเกษตรอาสา
๑๖๑	นางสาววันเพ็ญ พูลเลิศ	๘	นางาย	เกษตรหมู่บ้าน
๑๖๒	นางบุญค้าย นันทะวงศ์	๘	นางาย	สารวัตรเกษตรอาสา
๑๖๓	นางกัลยา ชัยเมืองมูล	๘	นางาย	อาสาสมัครสหกรณ์

(๕) ปราชญ์ชาวบ้าน

อำเภอสบปราบ มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในอำเภอสบปราบ มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑๒ คน

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
สบปราบ	๓	นายวิสิทธิ์ สิทธิ นายทวีชัย ยะชะระ นายจำเรียง ป้องแก้วน้อย	๑๗๕ ม.๑๐ ต.สบปราบ ๕๑ ม.๙ ต.สบปราบ ๗ ม.๘ ต.สบปราบ	สมุนไพร เศรษฐกิจพอเพียง ครั้ง
สมัย	๒	นางอรพิน คำแสน นางรวงทอง อินตา	๑๓๒ ม.๙ ต.สมัย ๖๕ ม.๓ ต.สมัย	บัญชีครัวเรือน เศรษฐกิจพอเพียง
แม่กัวะ	๓	นายอดุลย์ แก้ววงสา นายหลุย กันทียะ นายมณเฑียร ปันโย	๗๐ ม.๕ ต.แม่กัวะ ๕๖ ม.๑ ต.แม่กัวะ ๙๐ ม.๕ ต.แม่กัวะ	ปุ๋ยอินทรีย์ ข้าว มันสำปะหลัง
นางาย	๓	นายพิษณุ ไสอิน นายบุญเต็ม ปิงวงศ์ นายองอาจ ยะชะระ	๗๕ ม.๓ ต.นางาย ๑๗๕ ม.๕ ต.นางาย ๒๗/๒ ม.๓ ต.นางาย	เศรษฐกิจพอเพียง สมุนไพร ครั้ง

รวม	๑๑			
-----	----	--	--	--

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอสบปราบส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง พื้นที่ประมาณ ๑๔๓,๙๑๗ ไร่

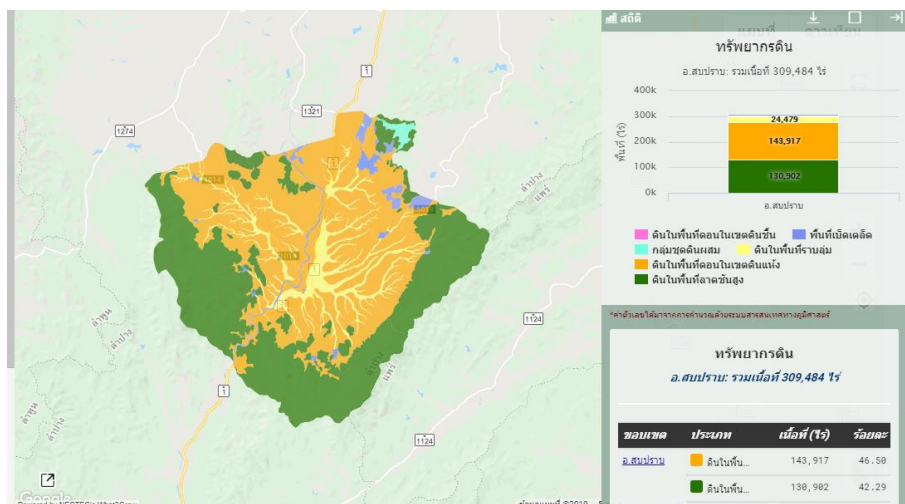
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑๓๐,๙๐๒	๔๒.๒๙
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๔๓,๙๑๗	๔๖.๕๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๘,๒๒๐	๒.๖๕
กลุ่มชุดดินผสม	๑,๙๖๖	๐.๖๓
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๔,๔๗๙	๗.๙๐

และดิน
ในพื้นที่
ลาดชัน
สูง
พื้นที่

ประมาณ ๑๓๐,๙๐๒ ไร่ นอกเหนือจากนั้นเป็นดินในพื้นที่เบ็ดเตล็ดทั่วไป

ตารางที่ ๒๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

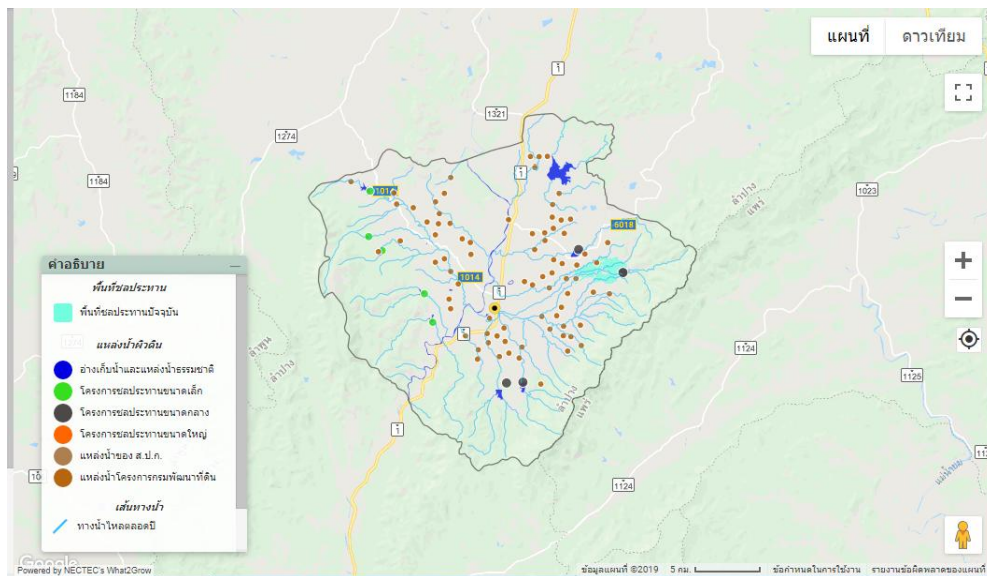
ภาพที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอสบปราบ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก และมีแม่น้ำวังไหลผ่านมีน้ำตลอดปี ได้ติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตรพื้นที่เกษตรจำนวน ๘ แห่ง ในพื้นที่ตำบล สบปราบ จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหลายฮ้องปู้ บ้านวัฒนา และบ้านสบปราบ ตำบลนายาง จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหนองวัวแดง บ้านนาปราบ และบ้านไร่ และตำบลแม่กัวะ จำนวน ๒ แห่ง คือ บ้านวังยาวเหนือ และบ้านอ้อ

มีอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๑๐ อ่าง ดังนี้

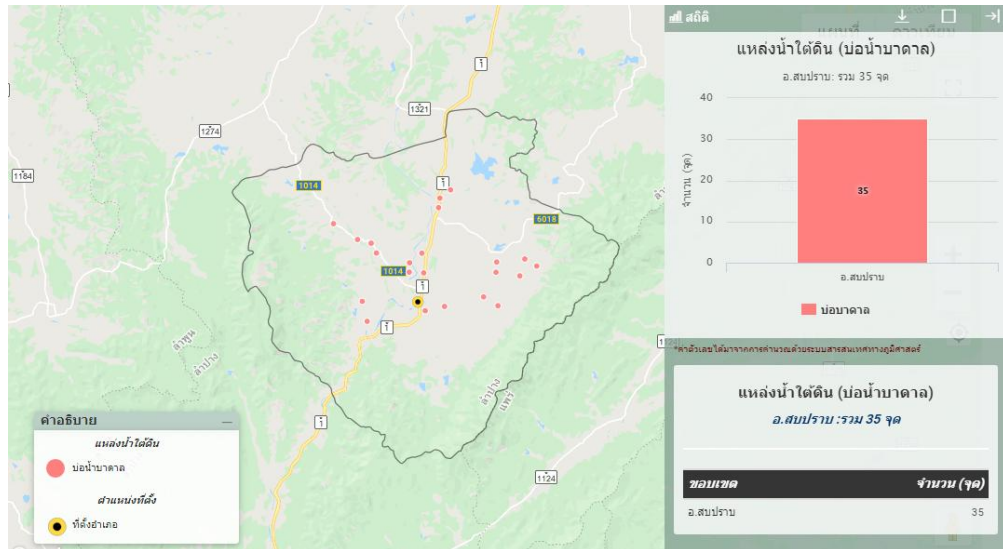
๑. อ่างเก็บน้ำแม่ทาน หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่กัวะ
๒. อ่างเก็บน้ำแม่เรียง หมู่ที่ ๓ ตำบลสบปราบ
๓. อ่างเก็บน้ำแม่ทก หมู่ที่ ๕ ตำบลสบปราบ
๔. อ่างเก็บน้ำห้วยสมัย หมู่ที่ ๑ ตำบลสมัย
๕. อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลสมัย
๖. อ่างเก็บน้ำแม่กาด หมู่ที่ ๑ ตำบลนายาง
๗. อ่างเก็บน้ำแม่ท่าย หมู่ที่ ๒ ตำบลนายาง
๘. อ่างเก็บน้ำแม่ยอง หมู่ที่ ๖ ตำบลนายาง
๙. อ่างเก็บน้ำแม่ปู้ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง
๑๐. อ่างเก็บน้ำแม่ปราบ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงทรัพยากรน้ำอำเภอสบปราบ

มีแหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น ๓๕ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลแม่แก้วะ	จำนวน	๓	บ่อ
ตำบลนายาง	จำนวน	๑๓	บ่อ
ตำบลสบปราบ	จำนวน	๕	บ่อ
ตำบลสมัย	จำนวน	๑๔	บ่อ

ภาพที่ ๑๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สีนค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI

ไม่มี

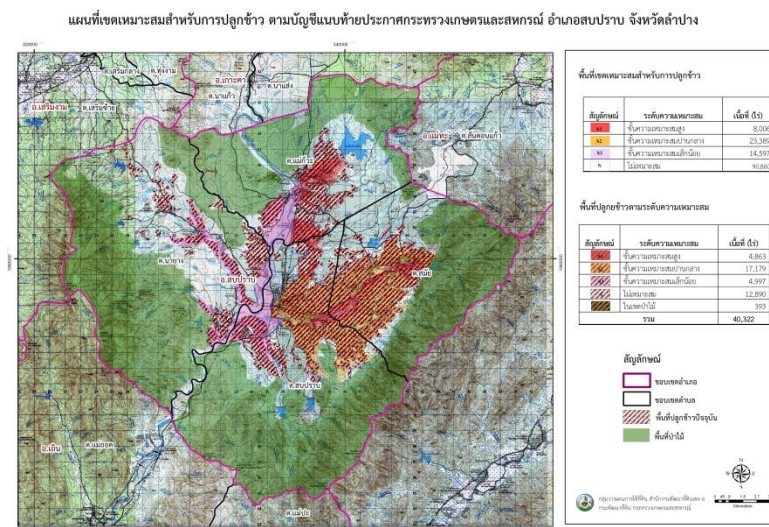
๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า : ข้าว

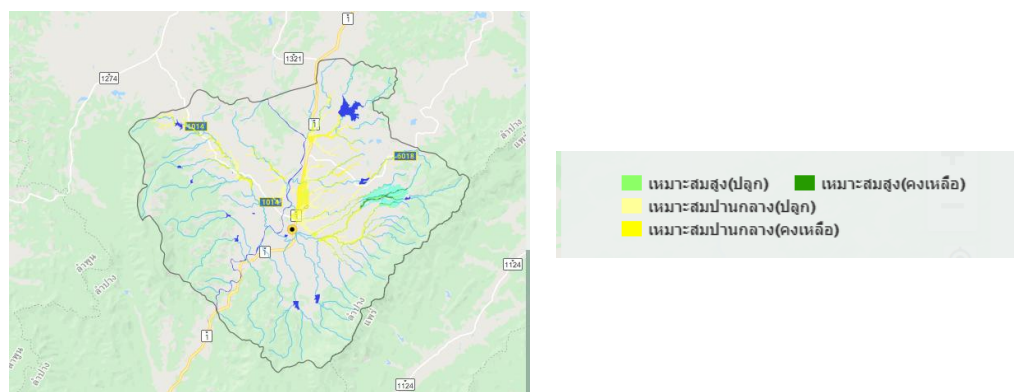
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอสบปราบ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๓๐๘,๘๖๙.๙๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๐๐๖.๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๓,๓๘๘.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๔,๕๙๗.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๓ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๑,๐๔๗.๕๓ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๘ และพื้นที่ป่า ๑๗๑,๘๓๐.๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๓

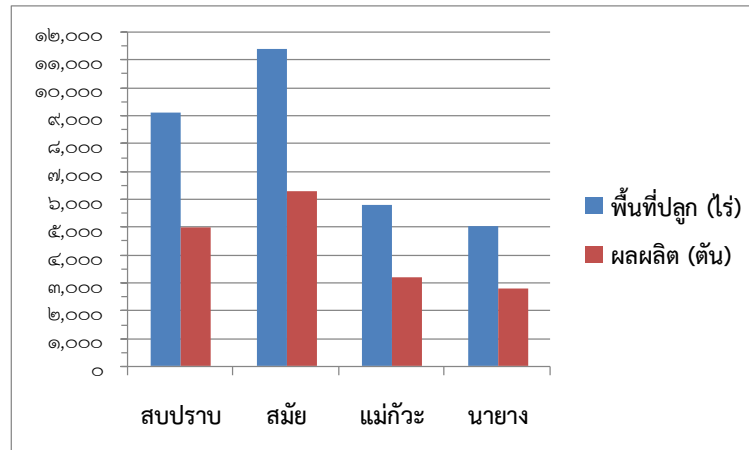
ภาพที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสบปราบ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๒)

ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอสบปราบ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

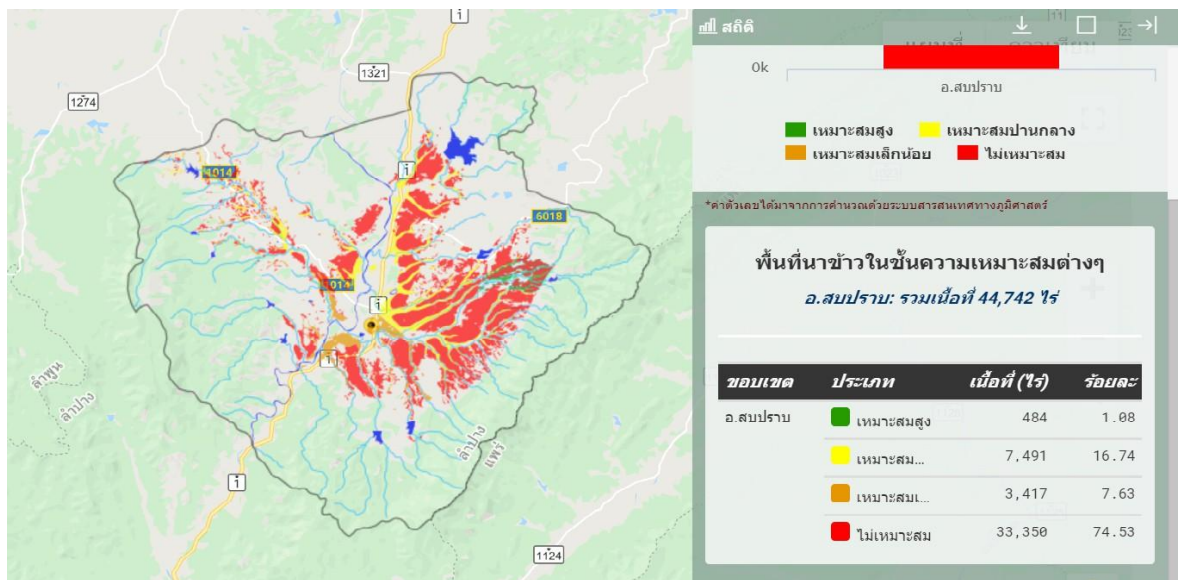
อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๙,๓๙๑.๓๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสมัย จำนวน ๑๐,๘๘๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลสบปราบ จำนวน ๘,๗๙๙ ไร่ ตำบลแม่กัวะ จำนวน ๕,๘๐๗ ไร่ และตำบลนายาง จำนวน ๔,๘๐๘ ไร่ ตามลำดับ

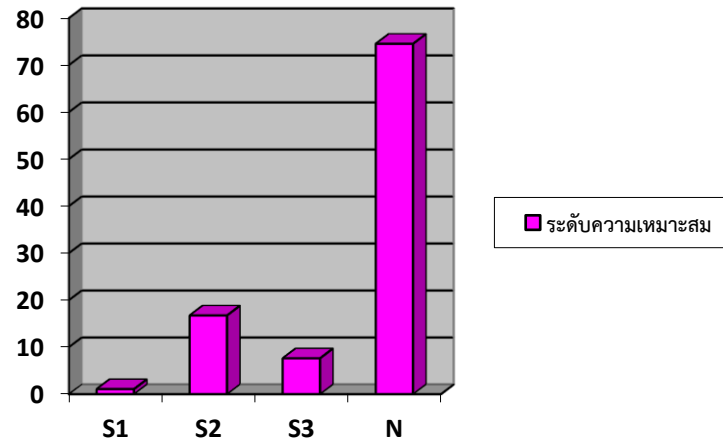
ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอสบปราบ (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอสบปราบ มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔๔,๗๔๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗,๔๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๔๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๓,๓๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๕๓

ภาพที่ ๑๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสบปราบ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘)

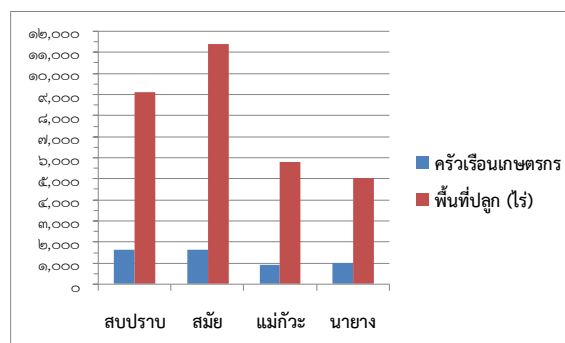
ภาพที่ ๑๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสนปราช (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสนปราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสนปราช จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สนปราช	๑,๖๐๓	๘,๗๙๘.๙๓	๘,๗๙๘.๙๓	๕,๒๗๙.๓๖	๐.๖
สมัย	๑,๕๕๕	๑๐,๘๘๔.๙๑	๑๐,๘๘๔.๙๑	๖,๕๓๐.๙๕	๐.๖
แม่กัวะ	๘๗๒	๕,๘๐๗.๒๔	๕,๘๐๗.๒๔	๓,๔๘๔.๓๔	๐.๖
นายนาง	๙๕๗	๔,๘๐๘.๑๕	๔,๘๐๘.๑๕	๒,๘๘๔.๘๙	๐.๖
รวม	๔,๘๑๕	๓๐,๒๙๘.๒๒	๓๐,๒๙๘.๒๒	๑๘,๑๗๙.๕๓	๐.๖

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสนปราช จังหวัดลำปาง (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสนปราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- (๑) การใช้พันธุ์ข้าวเหนียวและข้าวเจ้า ประมาณร้อยละ 95 และ 5 ของพื้นที่ปลูกข้าว ตามลำดับ
- (๒) การเตรียมดินไถ การเตรียมดินมีการไถตะ/ไถแปร/ทำเทือก โดยใช้รถไถเดินตาม
- (๓) การปลูกปลูกโดยวิธีการปักดำ
- (๔) การใส่ปุ๋ย มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์(มูลสัตว์) ประมาณ 100-500 ต่อไร่
- (๕) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน ยังมีการลงแขกเกี่ยวข้าวระหว่างญาติพี่น้อง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ตารางที่ ๒๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปีในอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี												
ช่วงฤดูปลูก							←		→			
ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว											←	→

สัญลักษณ์ ← → ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ← → ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ พ.ศ.๒๕๖๘

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอสบปราบมีต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย เป็นเงิน ๓,๙๘๐ บาท

ตารางที่ ๒๓ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

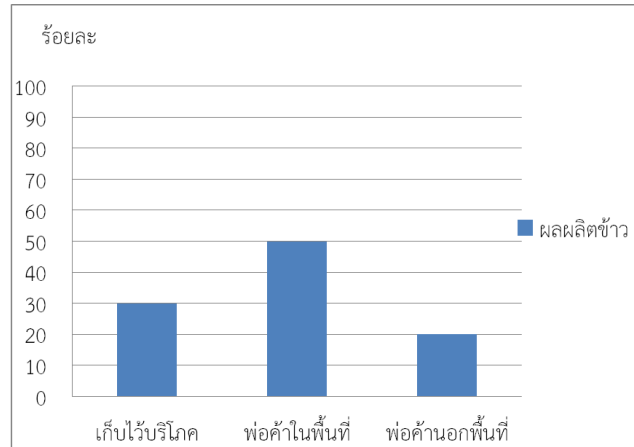
ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	ผลผลิต/ไร่	ราคา/หน่วย	รายได้/ไร่	กำไร/ไร่
๑	ค่าเมล็ดพันธุ์	๑๘๐	ข้าวเหนียว	๑๐	๖,๐๐๐	๒,๐๒๐
๒	ค่าเตรียมดิน	๘๐๐	๖๐๐ กก.	๑๒	๖,๑๒๐	๒,๑๔๐
๓	ค่าปักดำ	๓๐๐	ข้าวเจ้า ๕๑๐			
๔	ค่ากำจัดวัชพืช	๕๐๐	กก.			
๕	ค่าปุ๋ย	๙๐๐				
๖	ค่าเก็บเกี่ยว	๑,๐๐๐				
๗	ค่าขนส่ง/ขนส่ง	๕๐๐				
	รวม	๓,๙๘๐				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การตลาดสินค้าข้าวของอำเภอสบปราบโดยรวมแปรผันตามปริมาณผลผลิตของประเทศ/จังหวัด โดยแนวโน้มของปริมาณผลผลิตทั้งหมดจะมีผลต่อราคาจำหน่ายในแต่ละปี ทั้งนี้ ราคาซื้อ-ขายผลผลิตจะถูกกำหนดโดยพ่อค้าที่รับซื้อเป็นหลัก เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถกำหนดราคาขายข้าวของตนเองได้

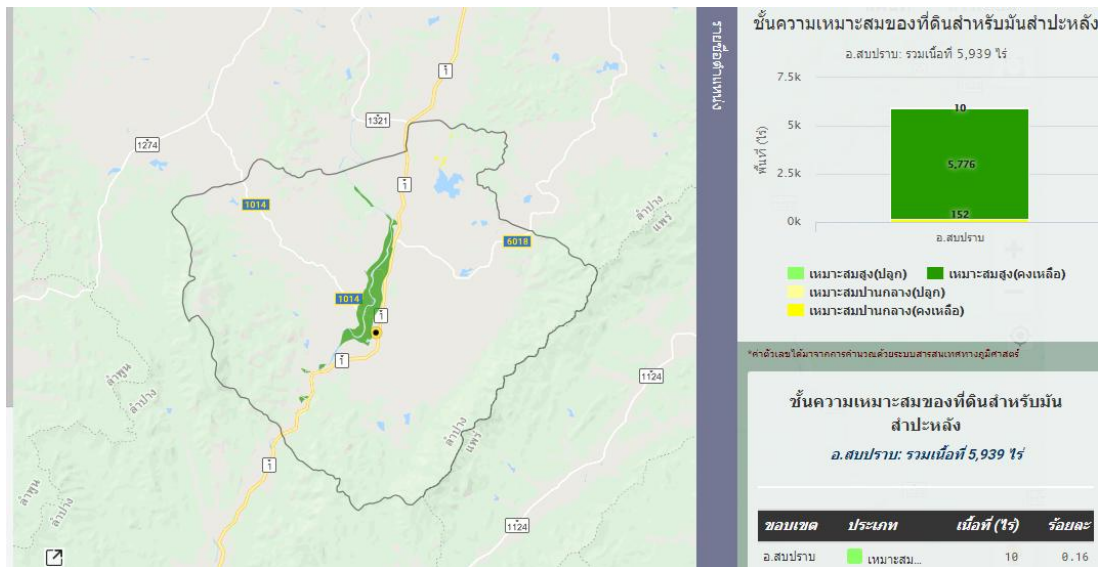
ผลผลิตข้าวที่เหลือจากการเก็บไว้บริโภคส่วนใหญ่จะถูกจำหน่ายให้กับพ่อค้ารับซื้อทั้งที่เป็นพ่อค้าขาประจำในพื้นที่และพ่อค้าจร

ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอสปปราบ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสปปราบ, พ.ศ.๒๕๖๘)

ชนิดสินค้า : มันสำปะหลัง

๑) ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง

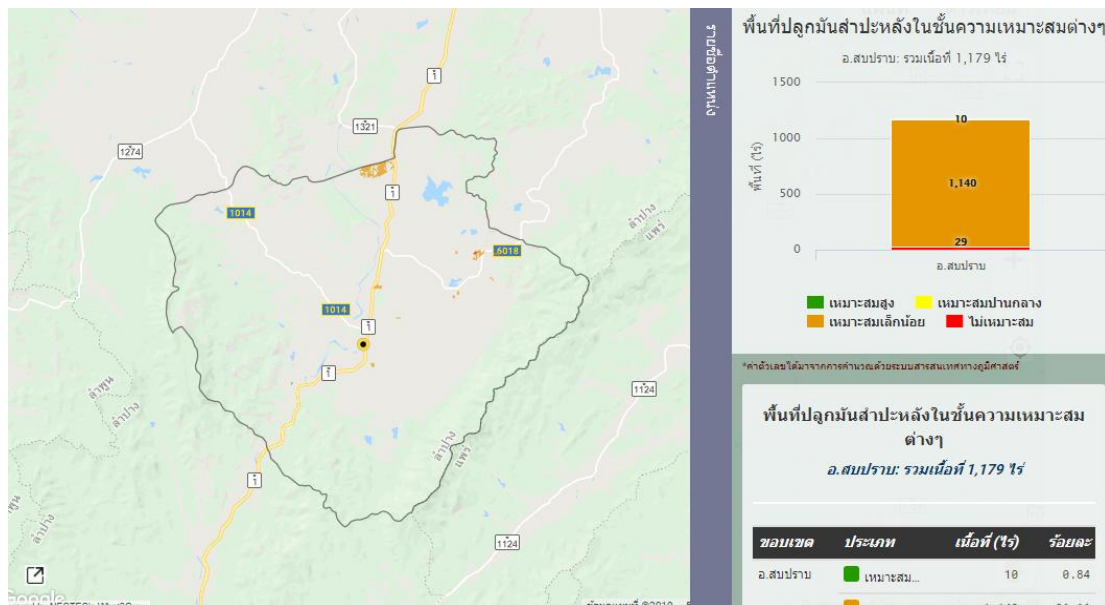

พื้นที่เหมาะสมสูง ๕,๗๘๖ ไร่
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๑๕๒ ไร่

ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง

๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอสปปราบ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๙๘๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลแม่กัวะ จำนวน ๓,๗๑๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลสมัย จำนวน ๒,๘๑๑ ไร่ ตำบลสปปราบ จำนวน ๒๔๖ ไร่ และตำบลนายาง จำนวน ๒๑๙ ไร่ ตามลำดับ

พื้นที่เหมาะสมสูง 10 ไร่

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง 1,140 ไร่

พื้นที่ไม่เหมาะสม 29 ไร่

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่มันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสมต่างๆ

๓) ปริมาณผลผลิต

เกษตรกรสามารถผลิตมันสำปะหลังได้เฉลี่ย ๓๐๐๐ - ๔๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๔) ต้นทุนการผลิต

อำเภอสบปราบมีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังเฉลี่ย ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ

ที่	รายการ	บาท/ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่	ราคา/หน่วย	รายได้/ไร่	กำไร/ไร่
๑	ค่าท่อนพันธุ์	๑,๐๐๐	๓,๕๐๐ กก.	๒.๕๐	๘,๗๕๐	๑,๘๗๕
๒	ค่าเตรียมดิน+ปลูก	๑,๘๕๐				
๓	ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐				
๔	ค่าปุ๋ยอินทรีย์	๒๐๐				
๕	สารเคมีกำจัดวัชพืช	๑๕๐				
๖	ค่าจ้างพ่นยา	๓๐๐				
๗	จ้างตัดเล็ม	๑,๑๒๕				
๘	ค่าฮอร์โมน	๑๐๐				
๙	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐				
๑๐	ค่าจ้างตัดหัวมัน	๖๕๐				
๑๑	ค่าน้ำมัน	๒๐๐				
รวม		๖,๘๗๕				

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๖ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๒. ขาดแคลนแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้สอยในฤดูแล้ง ๓. ดินเสื่อมคุณภาพขาดความอุดมสมบูรณ์	๑. ปริมาณฝนน้อยทำให้ขาดแคลนแหล่งน้ำสำรองช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูก ๒. ฝายเก็บกักน้ำได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร - ลำห้วยแม่ทานไหลลงสู่แม่น้ำวังโดยไม่มีฝายหรือทำนบปิดกั้นน้ำไว้ใช้สอย ๓. เนื่องจากในอดีตมีการใช้ปุ๋ยเคมีทำให้ดินแข็งกระด้าง - มีวัตถุพิษ(มูลสัตว์)อยู่แต่ไม่นำมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินเนื่องจากมีข้อจำกัดในการใช้สาเหตุเพราะเป็นฝุ่นผง	๑. ทำโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนก่อสร้างชลประทานขนาดกลาง(ห่านม้า) - ปรับปรุงคลองส่งน้ำและอาคารประกอบฝั้งซ้ายและฝั้งขวาของแม่น้ำวัง ๒. ขอรับการสนับสนุนก่อสร้างทำนบกอนกรีต(ฝายน้ำล้น) ๓. รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด - สนับสนุนงบประมาณในการหาเครื่องจักรเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตปุ๋ยใช้ในชุมชนและจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ - ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ - สนับสนุนงบประมาณขุดสระน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรผสมผสานในไร่นาเกษตรกร	ต.แม่กัวะ ต.นายาง ต.สมัย ต.สบปราบ	เร่งด่วนมาก
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ตลาดรับซื้อผลผลิตมีจำกัด ๒. บังคับการผลิตมีราคาสูง	๑. ขาดการรวมกลุ่มเพื่อขายสินค้ารวบรวมผลผลิต ๒. ปุ๋ยเคมี - ขาดแคลนสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่จำเป็น - ต้นทุนการผลิตสูง - ใช้เมล็ดพันธุ์ของตนเองทำให้ผลผลิตต่ำ คุณภาพไม่ดีขายไม่ได้ราคา	๑. กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๒. รวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง - รวมกลุ่มขอรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดีเป็นกองทุนหมุนเวียนเพื่อความยั่งยืน - รวมกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพใช้เอง	ต.แม่กัวะ ต.นายาง ต.สมัย ต.สบปราบ	เร่งด่วนปานกลาง
ด้านเกษตรกรและองค์กร	๑. ขาดการรวมกลุ่มเพื่อขายสินค้ารวบรวมผลผลิต ๒. ขาดแรงจูงใจและมีทัศนคติที่ไม่ดีในเรื่องการรวมกลุ่ม	๑. กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อการเรียนรู้และแก้ไขปัญหา	ต.แม่กัวะ ต.นายาง	เร่งด่วนปานกลาง

๑.ตลาดรับซื้อผลผลิตมีจำกัด ๒.การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังมีน้อย ๓.ขาดแคลนแรงงานในบางช่วงฤดู	-กลุ่มที่เคยมีในอดีตประสบความล้มเหลว เนื่องจากสมาชิกมีส่วนร่วมน้อย -ต้องจ้างแรงงานจากตำบลใกล้เคียงและต่างอำเภอมาเร่งรัดทำการเกษตร เช่น การปักดำข้าว/การเก็บเกี่ยวข้าว/ปลูกอ้อย/ตัดอ้อย เป็นต้น	เรียนรู้และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๒.ปลูกจิตสำนึกสร้างแรงจูงใจและสร้างทัศนคติที่ดีในการรวมกลุ่มของเกษตรกร จัดตั้งกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อชุมชน -ฟื้นฟูประเพณีการลงแขก -รวมกลุ่มจัดหาเครื่องจักรกลการเกษตรนำมาใช้และบริการในชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือทุนแรง	ต.สมัย ต.สบ ปราบ	
ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเทคโนโลยีการแปรรูปที่ได้มาตรฐาน ๒. ผลผลิตที่ได้ขาดการรับรองมาตรฐาน	๑. เทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตการเกษตรที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือเทคโนโลยีขั้นต้น ๒. ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานการรับรอง	๑. เพิ่มขีดความสามารถในการแปรรูปโดยการสนับสนุนความรู้และเทคโนโลยี ๒. ๓. ส่งเสริมให้มีการรับรองมาตรฐานผลผลิตที่ผ่านการแปรรูปโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ต.แม่กัวะ ต.นายาง ต.สมัย ต.สบ ปราบ	เร่งด่วนปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๒๗ TOWS Matrix ด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอสบปราบ

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญในการทำเกษตร ๒. มีการใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพเกษตรมากขึ้น ๓. มีอ่างเก็บน้ำและแม่น้ำไหลผ่านในพื้นที่	๑. ขาดแคลนแหล่งน้ำช่วงฤดูแล้ง ๒. ทรัพยากรดินเริ่มเสื่อมโทรม ๓. ขาดแคลนแรงงานและผู้สืบทอดอาชีพเกษตร ๔. การรวมกลุ่มมีน้อย
โอกาส (O)	SO	WO
๑. พื้นที่อยู่ใกล้ถนนสายหลัก การคมนาคมสะดวก ๒. มีโรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรในพื้นที่ ๓. หน่วยงานราชการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย ๔. กระแสการบริโภคพืชผักปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น	๑. ส่งเสริมการทำตลาดชุมชนเพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้า ๒. ส่งเสริมการผลิตพืชทางเลือก โดยเฉพาะพืชผักปลอดสารพิษ ๓. ส่งเสริมการผลิตพืชที่มีโรงงานแปรรูปในพื้นที่ ๔. ส่งเสริมเกษตรปลอดภัยให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน	๑. ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง ๒. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรดิน ๓. ส่งเสริมการสร้างทายาทเกษตรกร ๔. ส่งเสริมโครงการ Smart Group
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
๑. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ๒. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่สามารถควบคุมได้ ๓. การระบาดของโรคและแมลงชนิดใหม่เพิ่มมากขึ้น	๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีและสารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและทำตลาดชุมชนเพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้า ๔. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต ๒. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกตลาดและการวางแผนการผลิต ๓. สร้างการรับรู้การป้องกันโรคและศัตรูพืชก่อนการระบาด ๔. เศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑) ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	การผลิตข้าวปลอดภัย
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	๑) ผลผลิตมีคุณภาพ ปลอดภัย ๒) การรับรองมาตรฐาน GAP ๓) มีตลาดที่แน่นอน
กลยุทธ์ที่ ๑	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย
กลยุทธ์ที่ ๒	โครงการส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) มันสำปะหลัง

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	๑) ต้นทุนการผลิตลดลง ๒) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ๓) การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
กลยุทธ์ที่ ๑	โครงการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน
กลยุทธ์ที่ ๒	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๓) พืชผักปลอดสารพิษ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	๑) ต้นทุนการผลิต ๒) ใช้ประโยชน์จากสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น
กลยุทธ์ที่ ๑	โครงการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

๑) วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นวิสาหกิจชุมชน
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	๑) รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีกิจกรรมการเหมือนกัน ๒) กำหนดกิจกรรม/การดำเนินงานร่วมกัน เช่น แผนการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด ๓) การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเพื่อการรับรองตามกฎหมาย
กลยุทธ์ที่ ๑	โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตมันสำปะหลัง

๒) YSF

-เป้าหมาย

ส่งเสริมกิจกรรมของเกษตรกรรุ่นใหม่
พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑) ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

ฟื้นฟูความสมบูรณ์ของที่ดินเพื่อการเกษตร และสามารถปลูกพืชได้ดี

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการไถกลบปุ๋ยพืชสดและเศษซากพืช

๒) การผลิตปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๓) ส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร

ตารางที่ ๒๘ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ หมู่ที่	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการ ใช้สารชีว ภัณฑ์	เพื่อส่งเสริม การใช้สารชีว ภัณฑ์ในการ อารักขาพืช เพื่อลดต้นทุน และตัดวงจร การระบาด ศัตรูพืช	เกษตรกร ๒๔๐ ราย	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๐ ต.นา ยาง ๑-๑๕ ต.สบ ปราบ	๑. ฝึกอบรม การผลิต และใช้สาร ชีวภัณฑ์	๑	๓๓,๖๗๕	๑	๓๓,๖๗๕	๑	๓๓,๖๗๕	๑	๓๓,๖๗๕	๑	๓๓,๖๗๕	- ศบกต.แม่กัวะ - ศบกต.นายาง - ศบกต.สบปราบ - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๒. โครงการ ทำน้ำหมัก ชีวภาพ และ สารสกัด สมุนไพร	๑.เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ ความ เข้าใจ และ วิธีการใช้น้ำ หมักชีวภาพ และสารสกัด สมุนไพร ๒.เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิต ลดการ ใช้สารเคมีใน รูปแบบต่าง ๆ	เกษตรกร ๑๐๐ ราย	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๐ ต.นา ยาง	๑.คัดเลือก เกษตรกรที่ จะเข้าร่วม โครงการ ๒.จัด ฝึกอบรม ถ่ายทอด ความรู้			๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐			- ศบกต.แม่กัวะ - ศบกต.นายาง

		๓.เพื่อลด ปัญหา เกี่ยวข้อง สารพิษ ตกค้างใน ผลผลิต การเกษตร และใน ธรรมชาติ			๓.จัดตั้งกลุ่ม ผลิตน้ำหมัก ชีวภาพและ สารสกัด สมุนไพร											- สนง.กษอ.สบ ปราบ
					๔.ติดตาม และ ประเมินผล											- องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๓. โครงการ ส่งเสริมการ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิตมัน สำปะหลัง	๑.เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิต ๒.เพื่อเพิ่ม ผลผลิตต่อไร่ ให้สูงขึ้น ๓.มีพันธุ์ดีไว้ ใช้ต่อไป	เกษตรกร ๑๕๐ ราย	๑-๘ ต.แม่แก้ว ๑-๑๓ ต.สมัย	๑.คัดเลือก พื้นที่ ดำเนินการ ๒.คัดเลือก เกษตรกรที่ จะเข้าร่วม โครงการ ๓.อบรมให้ ความรู้แก่ เกษตรกรที่ เข้าร่วม โครงการ ๔.จัดหา ปัจจัยการ ผลิตมอบให้ เกษตรกร	๑	๔๖,๘๐๐				๑	๓๙,๘๐๐				- ศบกด.แม่แก้ว - ศบกด.สมัย - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๔.โครงการ ส่งเสริมการ เพิ่ม	๑)ผลผลิตต่อ ไร่เพิ่มขึ้น	เกษตรกร ๒๐๐ ราย	๑-๑๓ ต.สมัย	จัดเวที แลกเปลี่ยน เรียนรู้ตาม					๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐			- ศบกด.สมัย

	ประสิทธิภาพ การผลิตข้าว	๒)ต้นทุนการ ผลิตลดลง ๓)การได้รับ มาตรฐาน ผลิตข้าว ปลอดภัย		๑.-๑๕ ต.สบ ปราบ	กระบวนการ โรงเรียน เกษตรกร											- ศบกด.สบปราบ - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๕.โครงการ ปลูกผัก ปลอดภัยจาก สารพิษ	๑.เพื่อให้ เกษตรกร มี ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับ เกษตรอินทรีย์ ๒.เพื่อลด ต้นทุนการ ผลิตและลด การใช้สารเคมี ในรูปแบบต่าง ๆ ๓.เพื่อลด ปัญหาเกี่ยวกับ สารพิษตกค้าง ในผลิตผลทาง การเกษตร และใน ธรรมชาติ ๔.เพื่อคืน ความสมดุลย์ ทางธรรมชาติ สู่ธรรมชาติ	เกษตรกร ๔๐ ราย	ม.๒ ต.สบ ปราบ ม.๖ ต.สมัย ม.๔ ต.นายาง	๑.คัดเลือก เกษตรกรที่ จะเข้าร่วม โครงการ ๒.จัด ฝึกอบรม ถ่ายทอดให้ ความรู้ ๓.จัดตั้งกลุ่ม เกษตรกร อินทรีย์ ๔.ติดตาม ประเมินผล	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	- ศบกด.สบปราบ - ศบกด.สมัย - ศบกด.นายาง - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

				๑-๑๕ ต.สบ ปราบ												- สบกด.สบปราบ - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๓.โครงการ ส่งเสริมการ ปลูกพืชใช้น้ำ น้อย	เพื่อให้ เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้ คุณค่า	เกษตรกร ๑๐๐ ราย	๑-๑๓ ต.สมัย	๑. จัดเวที ชุมชน คัดเลือก พื้นที่และ เกษตรกร ผู้เข้าร่วม และพืชที่ ต้องการ ๒. ถ่ายทอด ความรู้ด้าน การผลิตพืช ๒. สร้าง แปลงเรียนรู้								๑	๑๐๐,๐๐๐		- สบกด.สมัย - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. YSF ๑.๑ โครงการ สร้างและ พัฒนา เกษตรกรรุ่นใหม่	ส่งเสริม กิจกรรมและ พัฒนา ศักยภาพ เกษตรกรรุ่นใหม่	เกษตรกร รุ่นใหม่ ๓๐ ราย	๑-๑๓ ต.สมัย	๑. การ จัดทำ หลักสูตร๒. อบรมตาม ความ ต้องการของ เกษตรกร						๑	๑๘๐,๐๐๐				- สบกด.สมัย - สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๒. วิสาหกิจ ชุมชน	พัฒนา ศักยภาพ	กลุ่ม วิสาหกิจ	๑-๑๓ ต.สมัย	ประชุมเชิง ปฏิบัติการ							๑	๑๘๐,๐๐๐			- สบกด.สมัย

	๒.๑ โครงการการ วิเคราะห์ ศักยภาพ วิสาหกิจ ชุมชน	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน	ชุมชนใน พื้นที่													- สนง.กษอ.สบ ปราบ - องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	๓.ศูนย์เรียนรู้ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.) ๓.๑ โครงการ พัฒนา ศพก. และ ศพก. เครือข่าย	พัฒนา ศักยภาพ ศพก. และ ศพก. เครือข่าย	เกษตรกร ในพื้นที่ ตำบลสบ ปราบ	๑-๑๕ ต.สบ ปราบ	ประชุมเชิง ปฏิบัติการ	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	- เทศบาลต.สบปราบ - อบต.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - ศบกด.สบปราบ
	๔.Smart Farmer ๔.๑ โครงการ พัฒนา เกษตรกร ปราดเปรื่อง	ยกระดับและ สร้าง เครือข่าย Smart Farmer	เกษตรกร ในพื้นที่ ตำบลสบ ปราบ	๑-๑๕ ต.สบ ปราบ	ประชุมเชิง ปฏิบัติการ	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	- เทศบาลต.สบปราบ - อบต.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - ศบกด.สบปราบ

ภาคผนวก
โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
.....

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาวะปัจจุบัน สภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีการใช้สารเคมีในการอารักขาพืชเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี จึงก่อให้เกิดมลภาวะและสารพิษตกค้างในผลผลิตเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมถึงเกิดภาวะการต้านทานสารเคมีของโรคและแมลงมากขึ้น มีการพบศัตรูพืชชนิดใหม่ที่สามารถต้านทานสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ ทำให้การใช้สารกำจัดต้องใช้ปริมาณมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อเนื่องในทุกภาคส่วน รวมถึงกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดสารพิษและนโยบายของรัฐบาลที่เริ่มจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรหลายชนิด การใช้สารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการอารักขาพืช เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้หลายชนิดและลดความต้านทานสารเคมีของศัตรูพืช รวมถึงเป็นการควบคุมที่ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการอารักขาพืชทดแทนการใช้สารเคมี
- ๒) สร้างความรู้ความเข้าใจในการอารักขาพืช
- ๓) ลดต้นทุนทางสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเคมี
- ๔) ให้ความรู้เกษตรกรต้นแบบเพื่อนำไปขยายผล

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรต้นแบบผู้ผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่อำเภอสบปราบ จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่แก้ว

๖. กิจกรรม

- ๑) ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร
- ๒) สาธิตและฝึกปฏิบัติตามการอบรม
- ๓) การนำความรู้ไปปฏิบัติในพื้นที่
- ๔) การติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติ

๗. วิธีดำเนินงาน

- ๑) วางแผนการดำเนินงาน
- ๒) จัดซื้ออุปกรณ์ฝึกอบรม
- ๓) ฝึกอบรมเกษตรกร
- ๔) ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

กิจกรรม	รายละเอียด	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)
ฝึกอบรม เกษตรกรต้นแบบ ๘๐ คน	๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๘๐ คนๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ				๔,๐๐๐
	๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๘๐ ราย ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท				๔,๐๐๐
	๓. ค่าเอกสารฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๘๐ รายๆ ละ ๒๐ บาท				๑,๖๐๐
	๔. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท				๓,๐๐๐
	๕. ค่าทำป้ายโครงการ				๖๐๐
เป็นเงิน					๑๓,๒๐๐
สนับสนุนวัสดุ สำหรับผลิตสาร ชีวภัณฑ์	๑. ชูตเตาแก๊สพร้อมขาตั้ง	๑	ชุด	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐
	๒. ซึงขนาดใหญ่เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕๐ ซม.	๑	ชุด	๓,๗๐๐	๓,๗๐๐
	๓. ฟ็อกกี้พ่นน้ำ	๕	ขวด	๑๒๐	๖๐๐
	๔. ตะเกียงแอลกอฮอล์	๑	ชุด	๑๘๐	๑๘๐
	๕. หัวเชื้อไตรโคเดอร์ม่า	๖๐	ขวด	๑๒๐	๗,๒๐๐
	๖. ถังร่อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว	๑๐	แพ็ค	๕๐	๕๐๐
	๗. เข็มหมุด	๕	แผง	๒๐	๑๐๐
	๘. ยางรัด	๑	ถุง	๖๕	๖๕
	๙. ข้าวสารเจ้า ชนิดแข็ง	๑๐๐	กิโลกรัม	๒๕	๒,๕๐๐
	๑๐. แอลกอฮอล์ ๙๕% (๑๐๐ ml)	๒	ขวด	๑๐๐	๒๐๐
	๑๑. แอลกอฮอล์ ๗๐% (๑๐๐ ml)	๒	ขวด	๕๐	๑๐๐
	๑๒. เครื่องชั่ง ๑ กิโลกรัม	๑	เครื่อง	๓๘๐	๓๘๐
เป็นเงิน					๒๐,๔๗๕
รวมเป็นเงินทั้งหมด					๓๓,๖๗๕

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) เกษตรกรต้นแบบสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้
- ๒) เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการขยายสารชีวภัณฑ์ได้
- ๓) ลดการใช้สารเคมีในการอารักขาพืช

โครงการทำน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร

๑. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพการเกษตรในปัจจุบันนี้ ล้วนเกี่ยวข้องกับและสัมผัสกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีแบบเคยชิน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร สภาพแวดล้อมเป็นพิษ สูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ และเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต ฉะนั้น จะต้องรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของสารเคมี สารพิษตกค้าง และเปลี่ยนทัศนคติให้หันกลับมาใช้สารสกัดสมุนไพร และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อคืนความสมดุลแก่ธรรมชาติ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพ และสารสกัดสมุนไพร
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่างๆ
๓. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวข้องกับสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร และในธรรมชาติ

๓. เป้าหมาย

อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕๐ คน

๔. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๕. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ
๔. ติดตามและประเมินผล

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. จัดตั้งกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร

๘. งบประมาณ

-งบประมาณดำเนินการ ๓๐,๐๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๕๐ ราย ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คนๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาธิต	๒๔,๑๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลง
๒. เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้สูงขึ้น
๓. ผลผลิตการเกษตรปลอดภัยจากสารเคมี

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลแม่กัวะ ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน และทำไร่ ซึ่งพืชไร่ในเกษตรกรปลูกมันสำปะหลังเป็นส่วนใหญ่ แต่จากที่ผ่านมาเกษตรกรมีเทคโนโลยีการผลิตที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพน้อยและราคาผลผลิตต่อไร่ต่ำ โดยใช้ความรู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งในปัจจุบันมีการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่จึงต้องมีโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
๓. จำหน่ายได้ราคาที่สูงขึ้น
๔. มีพันธุ์ดีไว้ใช้แลกเปลี่ยนในชุมชนต่อไป

๓. เป้าหมาย : เกษตรกร ๑๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. นำเสนอแผนงานโครงการต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับรองสนับสนุนงบประมาณ
๒. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมาย
๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลังและกองทุนแต่ละหมู่บ้าน

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ
๒. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการ ๔๖,๘๐๐ บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๑๐๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๑๐๐ ราย ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คนๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาธิต	๓๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. จำหน่ายได้ราคาดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ในปัจจุบันนี้ ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมนั้นเสื่อมสภาพลงอย่างมาก ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำ สาเหตุก็มาจากเกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงที่ถูกต้อง มีการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปในดินเป็นเวลานาน และจำนวนมาก ดังนั้น เกษตรกรจึงควรมาสนใจและใส่ใจในการปรับสภาพดินและปรับปรุงบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงดิน
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณคุณภาพผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐ คน
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ ๒๕๖๙

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๒๘,๙๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการอนุรักษ์ และปรับปรุงบำรุงดินอย่างถูกต้อง
๒. สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

โครงการส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่งทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ ทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เพื่อลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๐ คน
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ : ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ – ๘ ตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. สามารถลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาวะปัจจุบัน สภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีการใช้สารเคมีในการอารักขาพืชเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี จึงก่อให้เกิดมลภาวะและสารพิษตกค้างในผลผลิตเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมถึงเกิดภาวะการต้านทานสารเคมีของโรคและแมลงมากขึ้น มีการพบศัตรูพืชชนิดใหม่ที่สามารถต้านทานสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ ทำให้การใช้สารกำจัดต้องใช้ปริมาณมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อเนื่องในทุกภาคส่วน รวมถึงกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดสารพิษและนโยบายของรัฐบาลที่เริ่มจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรหลายชนิด การใช้สารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการอารักขาพืช เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้หลายชนิดและลดความต้านทานสารเคมีของศัตรูพืช รวมถึงเป็นการควบคุมที่ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการอารักขาพืชทดแทนการใช้สารเคมี
๒. สร้างความรู้ความเข้าใจในการอารักขาพืช
๓. ลดต้นทุนทางสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเคมี
๔. ให้ความรู้เกษตรกรต้นแบบเพื่อนำไปขยายผล

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรต้นแบบผู้ผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่กัวะ จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลนายาง

๖. กิจกรรม

๑. ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร
๒. สาธิตและฝึกปฏิบัติตามการอบรม
๓. การนำความรู้ไปปฏิบัติในพื้นที่
๔. การติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. วางแผนการดำเนินงาน
๒. จัดซื้ออุปกรณ์ฝึกอบรม
๓. ฝึกอบรมเกษตรกร
๔. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

กิจกรรม	รายละเอียด	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)
ฝึกอบรมเกษตรกรต้นแบบ ๘๐ คน	๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๘๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ				๔,๐๐๐
	๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๘๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท				๔,๐๐๐
	๓. ค่าเอกสารฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๘๐ ราย ๆ ละ ๒๐.- บาท				๑,๖๐๐
	๔. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐.- บาท				๓,๐๐๐
	๕. ค่าทำป้ายโครงการ				๖๐๐
เป็นเงิน					๑๓,๒๐๐
สนับสนุนวัสดุสำหรับผลิตสารชีวภัณฑ์	๑. ชุตเตาแก๊สพร้อมขาตั้ง	๑	ชุด	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐
	๒. ซั้งขนาดใหญ่เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕๐ ซม.	๑	ชุด	๓,๗๐๐	๓,๗๐๐
	๓. ฟ็อกกี้พ่นน้ำ	๕	ขวด	๑๒๐	๖๐๐
	๔. ตะเกียงแอลกอฮอล์	๑	ชุด	๑๘๐	๑๘๐
	๕. ตะเกียงแอลกอฮอล์	๖๐	ขวด	๑๒๐	๗,๒๐๐
	๖. หัวเชื้อไตรโคเดอร์ม่า	๑๐	แพ็ค	๕๐	๕๐๐
	๗. ถังร่อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว	๕	แผง	๒๐	๑๐๐
	๘. เชื้อหมัก	๑	ถุง	๖๕	๖๕
	๙. ยางรัด	๑๐๐	กิโลกรัม	๒๕	๒,๕๐๐
	๑๐. ขี้มูลสัตว์ ชนิดแห้ง	๒	ขวด	๑๐๐	๒๐๐
	๑๑. แอลกอฮอล์ ๙๕% (๑๐๐ ml)	๒	ขวด	๕๐	๑๐๐
	๑๒. แอลกอฮอล์ ๗๐% (๑๐๐ ml)	๑	เครื่อง	๓๘๐	๓๘๐
เป็นเงิน					๒๐,๔๗๕
รวมเป็นเงินทั้งหมด					๓๓,๖๗๕

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรต้นแบบสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้
- เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการขยายสารชีวภัณฑ์ได้
- ลดการใช้สารเคมีในการอารักขาพืช

โครงการทำน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร

๑. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพการเกษตรในปัจจุบันนี้ ล้วนเกี่ยวข้องกับและสัมผัสกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีแบบเคยชิน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร สภาพแวดล้อมเป็นพิษ สูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ และเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต ฉะนั้น จะต้องรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของสารเคมี สารพิษตกค้าง และเปลี่ยนทัศนคติให้หันกลับมาใช้สารสกัดสมุนไพร และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อคืนความสมดุลแก่ธรรมชาติ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพ และสารสกัดสมุนไพร
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่าง ๆ
๓. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวข้องกับสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร และในธรรมชาติ

๓. เป้าหมาย

อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕๐ คน

๔. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๕ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๕. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. จัดตั้งกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร
๔. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

- งบประมาณดำเนินการ ๓๐,๐๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๕๐ ราย ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คนๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาธิต	๒๔,๑๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลง
๒. เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้สูงขึ้น
๓. ผลผลิตการเกษตรปลอดภัยจากสารเคมี

โครงการการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ในปัจจุบันนี้ ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมนั้นเสื่อมสภาพลงอย่างมาก ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำ สาเหตุก็มาจากเกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงที่ถูกต้อง มีการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปเป็นเวลานาน และจำนวนมาก ดังนั้น เกษตรกรจึงควรมาสนใจและใส่ใจในการปรับสภาพดินและปรับปรุงบำรุง ให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงดิน
๔. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณคุณภาพผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

๓. เป้าหมาย

๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐ คน
๔. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ ๒๕๖๙

๖. แผนการดำเนินงาน

๔. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๕. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๖. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๔. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๕. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๖. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๒๘,๙๐๐.-บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการอนุรักษ์ และปรับปรุงบำรุงดินอย่างถูกต้อง
๒. สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

โครงการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรในอำเภอสบปราบส่วนใหญ่ จะใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้มีสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภค

๒. วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกรได้บริโภคผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
๓. ลดต้นทุนการผลิต
๔. ใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย

อบรมเกษตรกร ๓๐ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๔ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมาย
๒. จัดการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ
๒. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการ ๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. จำหน่ายได้ราคาดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจการผลิตผักปลอดจากสารพิษ
๕. มีสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งตัวเกษตรกรและชุมชนที่อยู่

โครงการส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปีโดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่งทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตรซึ่งการเผาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากรวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรงกล่าวคือทำให้ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็นโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผาสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เพื่อลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๐ คน
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ : ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ – ๑๐ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ -๒๕๗๐

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ : ๒๘,๙๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. สามารถลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าว จัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง โดยมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดจำนวน ๑๑,๙๓๓.๓๓ไร่ จำนวน ๑,๖๐๓ ครัวเรือน ส่วนใหญ่ปลูกข้าวเหนียว ร้อยละ ๙๒.๐๓ หรือ ๑๐,๙๘๑.๔๖ ไร่ ข้าวเจ้าร้อยละ ๗.๙๓ หรือ ๙๕๑.๘๗ ไร่(ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒) ซึ่งในปัจจุบันประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรยังไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างสมควร โดยมีผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ยประมาณ ๕๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ประมาณ ๔,๔๐๐ บาทต่อไร่ หากไม่ปรับปรุงตัวจะไม่สามารถแข่งขันได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เห็นควรจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวพันธุ์ดี โดยบูรณาการพื้นที่โดยเน้นที่องค์กรเกษตรกร เช่น ศูนย์ข้าวชุมชน สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ หรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตข้าวคุณภาพ พร้อมทั้งเชื่อมโยงตลาดไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งเพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น
- ๒) ต้นทุนการผลิตลดลง
- ๓) การได้รับมาตรฐานผลิตข้าวปลอดภัย

๓. เป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลสมัย หมู่ที่ ๑ – ๑๓ จำนวน ๑๐๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ ๒๕๖๙

๕. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม : จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ๗.๔ จัดทำแปลงทดสอบโดยใช้แปลงนาเป็นตำรา ฝึกให้เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔ แห่ง

๘. งบประมาณ

งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ ผลผลิตข้าวในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง คุณภาพผลผลิตดีขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลัง จัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง โดยมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดจำนวน ๑,๓๗๑.๖๔ไร่ จำนวน ๑๓๐ ครัวเรือน (ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒) ซึ่งในปัจจุบันประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรพื้นที่ตำบลสมัยยังไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างสมควร โดยมีผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูงประมาณ ๖,๘๗๕ บาทต่อไร่ หากไม่ปรับปรุงตัวจะไม่สามารถแข่งขันได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เห็นควรจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ โดยบูรณาการพื้นที่โดยเน้นที่องค์กรเกษตรกร เช่น สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตข้าวคุณภาพ พร้อมทั้งเชื่อมโยงตลาดไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งเพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น
- ๒) ลดการเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ของดินและการระบาดของศัตรูพืช
- ๓) ลดต้นทุนการผลิต

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง หมู่ที่ ๑ - ๑๓ ตำบลสมัย จำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๒, ๓, ๙, ๑๒ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีและสนับสนุนปัจจัยการผลิต
- ๗.๔ จัดทำแปลงสาธิต

๘. งบประมาณ

- ๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๒,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าวิทยากร ๓ คนๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๑,๘๐๐ บาท

- ๘.๒ ค่าใช้สอย ๒๖,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าอาหาร ๕๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

- ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๑๕ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

- ๘.๓ ค่าวัสดุทำแปลงสาธิต ๑๒,๐๐๐ บาท

- ๑) เครื่องตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ๕,๐๐๐ บาท

- ๒) แม่ปุ๋ย ๗,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ ผลผลิตมันสำปะหลังในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง คุณภาพผลผลิตดีขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยภาคการเกษตรเป็นฐานผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้เป็นอาหารที่สำคัญและทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญหรือครัวของโลก ทั้งนี้ปัจจุบันประชากรภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง อันเนื่องจากลูกหลานเกษตรกรไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเคลื่อนย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในเขตเมือง หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นอย่างนี้จะเกิดผลกระทบต่อภาวะการผลิตอาหารและความมั่นคงด้านการผลิตอาหารได้ จำเป็นต้องเร่งรัดสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ แข็งแรง และมีศักยภาพในการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนและสับเปลี่ยนเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดลง และเพื่อเป็นบุคลากรที่สำคัญในสาขาเกษตรกรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทยรุ่นใหม่ให้มีความแข็งแรงและมีศักยภาพการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ในการพัฒนาด้านเกษตรกรรม

๓. เป้าหมาย

เยาวชน เยาวชนเกษตร ยุวเกษตรกร ทายาทเกษตรกร ผู้เริ่มต้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทายาทเกษตรกรจากกลุ่มส่งเสริมอาชีพ หรือสถาบันเกษตรกร เช่น กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มสหกรณ์ ฯลฯ

โดยแบ่งบุคคลเป้าหมาย ประกอบด้วย ทายาทเกษตรกร เยาวชน เยาวชนเกษตร และผู้สนใจทำอาชีพเกษตร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๕. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๖.๑ การจัดเวทีชุมชนเพื่อกำหนดหลักสูตรที่ต้องการเรียนรู้

๖.๒ อบรมตามความต้องการของเกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ การจัดเวทีชุมชนเพื่อกำหนดหลักสูตรที่ต้องการเรียนรู้

๗.๔ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๔,๔๐๐ บาท

๑) ค่าวิทยากร จำนวน ๔ วันๆละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๑๔,๔๐๐ บาท

๘.๒ ค่าใช้สอย ๒๖,๔๐๐ บาท

๑) ค่าอาหาร๓๐ คนๆ ละ ๑๕๐ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๓๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวัสดุ ๙,๒๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมในรูปกลุ่ม / สหกรณ์ และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ครอบครัวให้ดีขึ้น ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการการวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการ ที่เกิดจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำของคนในชุมชนบนพื้นฐานของความรู้ ทุน ทรัพยากร ประสพการณ์ ตลอดจนศักยภาพของชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และให้ชุมชนพึ่งตนเองได้มากกว่าการมุ่งหาผลกำไรสูงสุด

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและก้าวหน้านั้น จำเป็นจะต้องมี “แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน” ที่มีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการพัฒนาให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้าที่ยิ่งขึ้น

ดังนั้นเห็นควรต้องมีการจัดทำโครงการการวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้แต่ละกลุ่มเสนอแผนพัฒนา เพื่อให้กลุ่มมีศักยภาพยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๓. เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลสมัย จำนวน ๕ กลุ่มๆละ ๑๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๖.๑ ประชุมเชิงปฏิบัติการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการ

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าใช้สอย ๒๐,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหาร ๕๐ คนๆ ละ ๑๕๐ บาท ๒ วัน เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท วัน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ได้แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสามารถตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการพัฒนาให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้าที่ยิ่งขึ้น

โครงการส่งเสริมการตลาดเฉพาะวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน หรือ PM ๒.๕ ที่ปกคลุมประเทศไทย พบว่า ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการเผาในที่โล่ง มีผลทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศสูงเกินมาตรฐานหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ชาวบ้านตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินการโครงการส่งเสริมการตลาดเฉพาะวัสดุทางการเกษตรเพื่อลดพื้นที่การเผาและลดปัญหาหมอกควันและสร้างมูลค่าจากไร่นาสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ ลดปัญหาหมอกควัน
- ๒.๒ เพื่อป้องกันการเสื่อมโทรมของดินเพื่อการเกษตร
- ๒.๓ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลสมัย หมู่ที่ ๑ - ๑๓ จำนวน ๔๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๑. ถ่ายทอดความรู้ด้านผลเสียจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา จัดการสาธิตและฝึกอบรมทางเทคนิคและวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา
๒. สาธิตการเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุทางการเกษตร

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านผลเสียจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา จัดการสาธิตและฝึกอบรมทางเทคนิคและวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา
- ๗.๔ สาธิตการเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุทางการเกษตร

๘. งบประมาณ

๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ สามารถลดปัญหาหมอกควัน
- ๙.๒ ลดการเสื่อมโทรมของดินเพื่อการเกษตร
- ๙.๓ เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เสริม

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาภัยแล้งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และดูเหมือนว่าปีนี้จะมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงกว่าทุกปี สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จึงได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ว่าควรเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้เสนอโครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างมูลค่าสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒.๒ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลสมัย หมู่ที่ ๑-๑๓ จำนวน ๑๐๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ จัดเวทีชุมชนคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมและพืชที่ต้องการ
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช
- ๖.๓ สร้างแปลงเรียนรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ จัดเวทีชุมชน
- ๗.๔ ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช
- ๗.๕ สร้างแปลงเรียนรู้

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๐,๘๐๐ บาท

๑) ค่าวิทยากร จำนวน ๓ วันๆ ละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๑๐,๘๐๐ บาท

๘.๒ ค่าใช้สอย ๖๐,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหาร ๑๐๐ คนๆ ละ ๑๕๐ บาท ๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๑๐๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท ๓ วัน เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวัสดุสาธิต ๒๙,๒๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๙.๒ เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เสริม

โครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันนี้ การประกอบอาชีพเกษตรทุกสาขา ล้วนเกี่ยวข้องกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งก็เป็นปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย เพราะฉะนั้นเกษตรกรจะต้องหันมาทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่างๆ
๓. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับสารพิษตกค้างในผลิตผลทางการเกษตร และในธรรมชาติ
๔. เพื่อคืนความสมดุลทางธรรมชาติสู่ธรรมชาติ

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ ราย
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๖ ตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์
๔. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ : ๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และลดการใช้สารเคมี
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้
๓. เกษตรกร และประชาชนทั่วไปได้บริโภคผลิตผลทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้พึ่งพาตนเองและสามารถประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างยั่งยืนเป็นภารกิจหลักในการส่งเสริมการเกษตร เพื่อบรรลุภารกิจดังกล่าวจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชอย่างปลอดภัย โดยใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ ฝึกปฏิบัติแก่เกษตรกร เนื่องจากในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในของอำเภอสบปราบ ได้ประสบปัญหาการระบาดของแมลงบัว และโรคไหม้ข้าวระบาดทำลายต้นข้าวเสียหายอย่างหนักทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตน้อย และเกษตรกรบางรายไม่ได้ผลผลิต

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความรู้ด้านการผลิตเชื้อราบีวเวอร์เรีย เชื้อราไตรโคเดอร์มา และขยายเชื้อให้แก่เกษตรกรในการผลิตสินค้าการเกษตรที่ปลอดภัยโดยไม่ใช้สารเคมี
๒. เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติทำให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยและมีการใช้ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี
๓. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคและแมลงที่ทำลายต้นข้าวอย่างยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. วิธีดำเนินงาน

- การถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
- สนับสนุนปัจจัยชีวภาพเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ๗ หมู่บ้าน จำนวน ๕๐ ราย
- เกษตรกรทั่วไป เกษตรกรที่เหลือทุกหมู่บ้านดำเนินการใช้สารชีวภัณฑ์จัดทำแปลงเรียนรู้พร้อมทั้งประสานการถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีเกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องได้รับการประเมินผลเปรียบเทียบการปฏิบัติของเกษตรกร(ก่อนและหลังจากการที่รับการถ่ายทอด)

๖. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ชี้แจงทำความเข้าใจโครงการให้กับเกษตรกรในพื้นที่ทั้ง ๗ หมู่บ้าน เสนอรายละเอียดหลักเกณฑ์เงื่อนไข
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่สมัครและมีความพร้อม
๓. จัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ตามความต้องการของเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
๔. จัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการผลิตข้าวของเกษตรกรและแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๕. ปฏิบัติงานตามแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและตามความต้องการของเกษตรกร และสนับสนุนปัจจัยสารชีวภัณฑ์และสารศัตรูธรรมชาติ
๖. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๗. งบประมาณ

งบประมาณในการอบรมและฝึกปฏิบัติ ๓๓,๖๗๕ บาท

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑. สำนักงานเทศบาลตำบลสบปราบ
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลสบปราบ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการควบคุมศัตรูพืชโดยมีวิธีและการลดการใช้สารเคมีโดยใช้ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์เพิ่มขึ้น
๒. ผลผลิตสินค้าเกษตรมีความปลอดภัยและเพิ่มขีดความสามารถการผลิตพืชปลอดภัยและลดต้นทุนการผลิต
๓. เกษตรกรมีการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมไม่ถูกทำลาย
๔. มีแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรเน้นหนักได้รับการสนับสนุน ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูทุกชนิดและปริมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๑๐. ผลลัพธ์ (Outcome) พร้อมตัวชี้วัด

๑. เกษตรกรไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ นำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตพืชปลอดภัยใช้วิธีบริหารศัตรูพืชโดยชีววิธี

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรตำบลสบปราบประกอบอาชีพการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาเกษตรกรมักจะประสบปัญหาการระบาดของโรคและแมลงอยู่เป็นประจำทุกปี ทำให้เกษตรกรหันมาใช้สารเคมีกำจัดส่งผลให้สภาพสิ่งแวดล้อมถูกทำลายลง เกษตรกรเพิ่มทุนการผลิตข้าวสูงขึ้นและผลผลิตข้าวลดลง อาศัยสารเคมีและใช้ในอัตราเพิ่มขึ้นจนอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง การรณรงค์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงด้วยสารชีวภาพเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยการดำเนินการหลายอย่าง เป็นต้นว่า การทำลายโดยวิธีกล เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมี
- ๒) เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
- ๓) เพื่อลดมลภาวะที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- ๔) เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่
- ๕) เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจำนวน ๑๐๐ ราย หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และ ๒๕๖๙

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- ๒) ฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) ติดตามและประเมินผล

๗. งบประมาณ

- จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ปรับสภาพของดินให้มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว
- ๒) ลดต้นทุนในการผลิต และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการพัฒนา ศพก. และศพก.เครือข่าย

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์ ทุกอำเภอทั่วประเทศ และสนับสนุนให้มี ศพก.เครือข่าย ทุกตำบลทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพและทำการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และชุมชน ที่มีความพร้อมเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ และเรียนรู้แก่เกษตรกรรายอื่นๆในชุมชน

ดังนั้น ตำบลสบปราบ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนา ศพก. และศพก.เครือข่าย เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ ศพก.เครือข่ายตำบลสบปราบ มีความพร้อมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนา ศพก. และศพก.เครือข่ายให้เป็นศูนย์เรียนรู้ของเกษตรกรในท้องถิ่น
- ๒) เพื่อปรับปรุงศาลาเรียนรู้ให้มีหลักสูตร แผนถ่ายทอด แผนฝึกอบรม และแผนบริการ
- ๓) เพื่อจัดทำฐานเรียนรู้สำหรับเกษตรกรและบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน

๓. เป้าหมาย : ศพก.เครือข่าย , กลุ่มเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ต.สบปราบ

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ถอดองค์ความรู้ของศพก.หลัก
- ๒) ปรับปรุงศาลาเรียนรู้
- ๓) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแผ่นป้ายหลักสูตร แผนถ่ายทอด แผนฝึกอบรม และแผนบริการ
- ๔) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำฐานเรียนรู้
- ๕) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมใช้แรงงานในการปรับปรุงศาลาเรียนรู้และจัดทำฐานเรียนรู้

๗. งบประมาณ

- จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เป็นจำนวนเงินปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในตำบลสบปราบ
- ๒) มีศาลาเรียนรู้ใน ศพก.เครือข่าย ที่ประกอบไปด้วย หลักสูตร แผนถ่ายทอด แผนฝึกอบรม และแผนบริการ
- ๓) มีฐานเรียนรู้ใน ศพก.เครือข่าย สำหรับเป็นที่ศึกษาดูงานของเกษตรกรและบุคคลทั่วไป

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิบัติการเกษตรของประเทศไทย (ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ โดยกำหนดโครงการที่เป็น Flagship Project จำนวน ๘ โครงการ เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เป็น ๑ ใน ๘ โครงการ สำคัญ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้ง ประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรและประโยชน์เพื่อเกษตรกร ที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ซึ่งกรม ส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็น เกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเชี่ยวชาญ ในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละ สาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูล ประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็น เป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร

ตำบลสบปราบ ได้จัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ยกระดับเป็น Smart Farmer คือ มีความพร้อม มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการ ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ให้ความสำคัญในการใช้องค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การนำ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติที่ดีมาใช้หรือพัฒนา โดยตระหนักถึงคุณภาพมาตรฐานและปริมาณ ความต้องการของตลาด มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค สามารถปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดจน สามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และช่วยพัฒนา เกษตรกรรายอื่นๆต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อยกระดับเกษตรกรผู้นำเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- ๒) เพื่อสร้างเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบระดับตำบล เป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็งให้แก่เพื่อน เกษตรกร

๓. เป้าหมาย : อกม., ผู้นำท้องถิ่น ม. ๑ – ๑๕ ต.สบปราบ เกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ต.สบปราบ

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ – ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๖. วิธีดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายจาก อกม. ผู้นำท้องถิ่น เกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลสบปราบ
- ๒) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer
- ๓) วิเคราะห์ศักยภาพของเกษตรกรและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคล เพื่อให้เกษตรกรได้นำไป ปฏิบัติจริงในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและคอยให้คำปรึกษาในระหว่าง การนำไปปฏิบัติ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

- ๔) สรุปผลหลังจากการฝึกปฏิบัติตามแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคล และวางแผนพัฒนาการประกอบอาชีพ การเกษตรในระยะยาว

๗. งบประมาณ

- จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- งบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เป็นจำนวนเงินปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกษตรกรผู้นำสามารถยกระดับเป็นเกษตรกรปรารถนา (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้าน การผลิต การแปรรูป และการตลาด
- ๒) เกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบระดับตำบล เป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็งให้แก่เพื่อน เกษตรกร

โครงการส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรตำบลสบปราบประกอบอาชีพการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาเกษตรกรมักจะประสบปัญหาการระบาดของโรคและแมลงอยู่เป็นประจำทุกปี ทำให้เกษตรกรหันมาใช้สารเคมีกำจัด ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมถูกทำลายลง เกษตรกรเพิ่มทุนการผลิตข้าวสูงขึ้นและผลผลิตข้าวลดลง อาศัยสารเคมีและใช้ในอัตราเพิ่มขึ้นจนอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง การรณรงค์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงด้วยสารชีวภาพเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยการดำเนินการหลายอย่าง เป็นต้นว่าการทำลายโดยวิธีกล เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อลดมลพิษในอากาศจากการเผาในพื้นที่เกษตร
- ๒) เพื่อรณรงค์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อรักษาธาตุอาหารในดินและลดต้นทุนการผลิต
- ๓) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยหมักจากเศษซากพืชในพื้นที่เกษตร
- ๔) เพื่อสร้างอาชีพและรายได้แก่เกษตรกรจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- ๒) ฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) ติดตามและประเมินผล

๘ . งบประมาณ

- จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท

๙ . ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- สามารถลดการเผาในพื้นที่เกษตร
- เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักจากเศษซากพืชในพื้นที่เกษตรไว้ในไร่นา
- เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

โครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑๐. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันนี้ การประกอบอาชีพเกษตรทุกสาขา ล้วนเกี่ยวข้องกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งก็เป็นปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย เพราะฉะนั้นเกษตรกรจะต้องหันมาทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ต่อไป

๑๑. วัตถุประสงค์

๕. เพื่อให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์
๖. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่างๆ
๗. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับสารพิษตกค้างในผลิตผลทางการเกษตร และในธรรมชาติ
๘. เพื่อคืนความสมดุลทางธรรมชาติสู่ธรรมชาติ

๑๒. เป้าหมาย

๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ ราย
๔. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๑๓. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๒ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๑๔. ระยะเวลา : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๑๕. แผนการดำเนินงาน

๔. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๕. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๖. ดำเนินงานตามโครงการ

๑๖. วิธีดำเนินงาน

๕. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๖. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๗. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์
๘. ติดตามประเมินผล

๑๗. งบประมาณ : ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และลดการใช้สารเคมี
๕. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้
๖. เกษตรกร และประชาชนทั่วไปได้บริโภคผลิตผลทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี